

CATENACCIO

TER VERDEDIGING VAN DE VOETBALSPORT

ENTENTE ANVERSOISE | KAV DENDERMONDE | DERBY VAN LODZ
COULEURS LOCALES | COUPE DE FRANCE | DUNDEE DERBY

COLOFON

CATENACCIO 13 | MAART 2022

Verantwoordelijke uitgever

vzw KSK Beveren

Van Gervenstraat 18, bus 103

9120 Beveren

Redactie

**Robin Beck, Filip Janssens, Benny Antoniw, Ronald Schut,
Michiel Hoorens, Lars Smit, Sander Wesdijk, Karl Böhrer,
Sander Bral, Dominique Piedfort, Sven Hardies, PITCHD.TV**

Eindredactie

SOUND & VISION

Lay-out

Koen De Vuyst

Contact

www.catenaccio-magazine.com

info@catenaccio-magazine.com

 [instagram.com/catenacciomagazine](https://www.instagram.com/catenacciomagazine)

 [facebook.com/Catenacciomagazine](https://www.facebook.com/Catenacciomagazine)

 twitter.com/Catenaccio_mag

100%
CO₂-neutraal gedrukt
op gerecycleerd papier

zwartopwit
duurzaam drukwerk

CATENACCIO

INHOUD | MAART 2022

04 | GEEN VIJGEN MET PASEN

24 | DE GEVAREN VAN NOSTALGIE

36 | BUIGEN, MAAR NOOIT BREKEN

50 | COULEURS LOCALES

70 | BEKEREN IN FRANKRIJK

82 | GOEDE BUREN

12 juni 1960 - het Braziliaanse Santos FC op bezoek in de Bosuil. Keeper Louis Leysen (Berchem Sport) gaat goed plat op een inzet van Coutinho

GEEN VIJGEN MET PASEN

FILIP JANSSENS & KARL BÖHRER

DE ARCHIEVEN VAN DE ENTENTE ANVERSOISE - KARL BÖHRER

INTERNATIONAAL VOETBALLEN MET DE 'ANTWERPSE VERSTANDHOUDING'

GEEN VIJGEN MET PASEN

We horen het de rest van Vlaanderen al bijna hardop denken... "Ochôt ja; *die van 't stad* daar vonden zichzelf weer zó belangrijk dat ze gewoon een eigen 'nationale ploeg' moesten hebben..." - maar zij dwalen. De stedelijke voetbalverstandhoudingen waren destijds eerder regel dan uitzondering; zowel in binnen- als buitenland. Antwerpen was dus niet enig, en al evenmin eerst in haar soort. Iets waar de gemiddelde Sinjoor doorgaans niet graag met de neus op gedrukt wordt!

...En toch. "Nergens ten lande is de rivaliteit tussen twee clubs zo groot als tussen Antwerp en Beerschot. Toen op de kering van 1899 en 1900 Beerschot werd geboren uit de rood-witte moederschoot, had Antwerp daar in het kraambed bijna het leven bij ingeschoten; een ervijandschap die de relatie tussen beide clubs uniek maakt. Zelfs de opkomst van nieuwe concurrenten in de jaren die volgden, veranderde daar niets aan", aldus Karl Böhrer, auteur van het boek "Den Entente: vijftig jaar voetballief en -leed in de Scheldestad" (2022) waarvoor Catenaccio Magazine de fiere coproductent is.

"Maar ondanks deze diepgewortelde rivaliteit is de samenwerking tussen clubs nergens zo succesvol geworden als in de Metropool. En zo is 'den Entente Anversoise', dat monsterverbond tussen Antwerp en Beerschot, waar later ook Berchem Sport en heel even Tubantia zich bij aansloten, dan weliswaar niet uniek, maar van alle vergelijkbare initiatieven toch wel de meest tot de verbeelding sprekende."

STADSELF TAL

In mei en juni 1961 vierde de Entente Anversoise haar 40-jarige jubileum, met wedstrijden tegen de Braziliaanse topclubs

Santos en Botafogo, in een volgelopen Bosuil. Een verjaardag waarbij de nodige vraagtekens moeten worden geplaatst, want de Entente is bijna tien jaar ouder dan zij zelf steeds heeft aangegeven (zie verder). De doelstellingen waren van meet af aan verrassend nobel: men harmoniseerde onder meer de kalenders, de toegangsprijzen, het systeem van vrijkaarten, en later ook de spelerslonen van de aangesloten clubs. Er werden duidelijke afspraken omtrent transfers gemaakt, om te voorkomen dat de clubs spelers van elkaar zouden afsnoepen. Noem het: een voetbalbond in 't klein. Dankzij de Entente bleef Antwerpen grotendeels gevrijwaard van grote conflicten zoals zich die in andere steden wel hebben voorgedaan tussen naburige clubs.

Maar het is toch vooral dankzij het stadselftal, die geromantiseerde samenkomst van de allergrootste talenten van het moment over de clubgrenzen heen, dat den Entente de geschiedenisboeken is ingegaan. Vooral met de jaarlijkse Paastornooien werd gedurende lange tijd de sportkalender gedomineerd. Ook de havenstedenwedstrijden tegen Rotterdam en de spraakmakende matches tegen wereldtoppers op Pinksteren, Allerheiligen, Wapenstilstand en Kerstmis waren

gedurende meer dan een halve eeuw de ultieme voetbalevenementen jaarlijks. Op 23 april 1962 vond in het Olympisch Stadion het laatste Paastornooi plaats. Het bleek *over and out* voor het concept. Het voetbal had inmiddels een nieuw gelaat gekregen. Steeds meer clubs verloren hun lokale verankering. De profspelers van buiten de stad waren niet langer te motiveren voor vriendenwedstrijden met een elftal waarmee zij niet de minste voeling hadden. Met de Beker der Jaarbeurssteden, de verschillende Europacups in de jaren erop en rechtstreekse televisie-uitzendingen brak een nieuw tijdperk aan waarin ook de kloof tussen Belgische amateurs en buitenlandse profclubs steeds groter werd en de gages niet langer betaalbaar. Officieel, echter, hield de Entente pas op 15 maart 1991 op te bestaan.

CITY MARKETING

Over de exacte ontstaansdatum van de Antwerpse Entente spreken de verschillende bronnen elkaar tegen. In werkelijkheid werd de Entente Anversoise in de zomer van 1912 formeel boven de doopvont gehouden, ruime tijd na een gelijkaardig initiatief in de hoofdstad - zoals iedereen wel weet: de eigenlijke wieg van ons Belgische voetbal. Een kleine vermelding in het officiële orgaan van de Voetbalbond van 8 juli 1912 laat geen twijfel over bestaan: "*Naar het voorbeeld van de Brusselse clubs hebben in Antwerpen onze twee grote clubs na moeilijke onderhandelingen de Entente Anversoise opgericht. De clubleiders hebben hiermee een grote stap voorwaarts gezet waarmee de oude geschillen die de twee verenigingen verscheuren voor lange tijd, zo niet voor altijd, begraven worden.*" De Entente Bruxelloise had toen al twee jaar op haar teller. Die werd al op 21 februari 1910 opgericht, eveneens met als doel een einde te stellen aan de wrijvingen onder de Brusselse clubs. Gemengde Brusselse stadsploegen hadden reeds sinds 1886 regelmatig tegen Engelse teams gespeeld. En ook in Brugge bestond, volgens Foot100, sinds 28 januari 1911 een gelijkaardige Entente Brugeoise. Beide ententes waren bijzonder actief vóór de Eerste Wereldoorlog en speelden meermaals per jaar tegen elkaar. Ook Luik had vanaf het voorjaar van 1912 al een heus eigen stadselftal. En ook in Gent werd nog vóór het uitbreken van de Eerste

Wereldoorlog onder één stadsvlag gevoetbald.

Duidelijk is dat het concept van een stadselftal uit meer dan alleen maar noodzaak geboren werd... Die stadselftallen speelden vooral vriendschappelijke wedstrijden, demonstratiematches op veelal eigenhandig georganiseerde toernooien - en die waren o.a. interessant als commercieel vehikel; hoewel de allesoverheersende dominantie van het mercantiele denken, zoals wij dat heden kennen, bij lange na nog niet bestond in die tijden. Het leidt niettemin geen twijfel dat met grote, gerenommeerde gasten uit binnen- en buitenland nóg meer volk zou kunnen getrokken worden indien niet één van de particuliere clubs de tegenstander was doch, integendeel, een unitair elftal dat de eer van de volledige stad zou kunnen verdedigen. En aldus werd het ook een interessant visitekaartje - noem het: een zeer prille vorm van 'stadsmarketing'; iets waar alle stedelingen trots op zijn konden. En ook het idee van de ultieme krachtmeting paste perfect in de tijdsgeest tot, ongeveer midden 20ste eeuw. Alleen de allerbesten die het tegen elkaar opnemen mochten: een triomf voor, en zege van de competitieve sportiviteitsgedachte.

MET Z'N ALLEN TEGEN BRUSSEL

In die context wonnen de interstedelijke matches tegen Brugge, Brussel, Mechelen, Gent, maar ook tegen buitenlandse ententes uit Amsterdam, Den Haag, Duisburg, Londen en Keulen jaarlijks aan soortelijk gewicht. "*De stedenwedstrijden zijn hier thans vooral in de mode*", schreef het Nederlandse Sportblad al in 1920 over het voetbal in ons land, "*en het meest opmerkelijke hierbij is wel het voortdurende succes der Antwerpsche voetballers*" na riant overwinningen tegen Brugge (4-0) en Gent (8-3). Vooral de confrontaties met Brussel kregen heroïsche, zelfs epische dimensies in die jaren. "*Eindelijke krijgt 'de provincie' dus de gelegenheid om zich te meten met de mannen uit de Hoofdstad*", blokletterde het Antwerpse voetbalblad De Supporter schamper. Op 5 november 1922 zitten maar liefst 20.000 toeschouwers in het Olympisch stadion klaar voor een episch sport treffen tussen Antwerpen en Brussel. In de eretribune: een uitgebreide Japanse delegatie. Naast hen: een stel al even

fonkelende bekers, waaronder de *Coupe du Chrysanthème*, een geschenk van de Japanse ambassade voor de winnaar. Zelfs na twee verlengingen staat nog steeds 0-0 op het bord. De avondschemering valt, en de wedstrijd wordt noodgedwongen afgebroken. Een herkansing op Kerstdag moet de beslissing doen vallen. Antwerpen wint in de hoofdstad met 1-5...

Maar, zoals gezegd: de internationale wedstrijden van het stadselftal zouden het

present geven, terwijl het internet niet bestaat en uw tv kapot is - of omgekeerd, dat laatste. "Noch Antwerp, noch Beerschot, en Berchem al zeker niet, kunnen afzonderlijk een dergelijk palmares voorleggen. Dankzij de vereende krachten van de Antwerpse Verstandhouding speelden de Antwerpse amateurs tegen de wereldsterren uit hun tijd: Sarosi, Sindelar, Ben Barek, Garrincha, Happel, Hanappi, Wright, Pelé, Pepe, Seeler,... De wedstrijden kennen nog weinig overlevenden, maar

11 mei 1946: Rotterdam - Antwerpen (1-3). Het Spangen-stadion van Sparta, met de beschermde Van Nelle-fabriek prominent op de achtergrond.

neusje van de zalm blijken. "De lijst met topclubs die de Entente in de loop der jaren naar het Kiel of de Bosuil wist te halen is indrukwekkend. Arsenal, Tottenham Hotspur, Chelsea, Wolverhampton Wanderers, Rot-Weiss Essen, Bayern München, 1.FC Kaiserslautern, 1.FC Köln, Santos, Botafogo, AC Milaan, Rapid en Austria Wien, Újpest, Ferencváros..." Dat zou zijn alsof, in recentere jaren, Barcelona én Real Madrid én Borussia Dortmund én PSG én Liverpool én Napoli én Benfica Lissabon én Shaktar Donjetsk én *et cetera* zouden

kregen een plek in het collectieve geheugen van de Antwerpenaar", betoogt Karl.

FIJNE GASTEREN

Buitenlandse ploegen kwamen graag naar de Scheldestad. De Entente Anversoise stond bekend om haar goede ontvangst en was een correcte betaler, de spelers voetbalden hard maar fair en ook het Antwerpse publiek had de reputatie sportief te zijn en onbevooroordeeld tegenover vreemde clubs. Zelfs na een

nederlaag van de eigen Entente werd vaak met een staande ovatie afscheid genomen van de gasten. "Zoiets ontmoet men nergens", liet Gusti Jordan, coach van Saarbrücken optekenen na het paastornooi van 1951. En Theodor Wagner, de trainer van Wacker Wien, verklaarde twee jaar later hetzelfde: "Voor de buitenlandse ploegen is het een echt genoegen in België te spelen. Het is nu de vierde maal dat Wacker sinds de oorlog te Antwerpen optreedt, en ik kan u verzekeren dat het publiek er ongewoon voornaam is." Voor de thuisploeg

Tijdens het interbellum rezen de ententes als paddenstoelen uit de grond. Elke stad, streek of provincie beoogde én kreeg zijn eigen entente. Centrumsteden zoals Mechelen, Lier, Sint-Niklaas, Doornik, Leuven en Charleroi volgden het voorbeeld van de grote broers. De voetbalsport was op korte tijd enorm populair geworden. Tot in het kleinste dorp leek iedereen in die dagen in de ban van de bal. In de nasleep van de oorlog heerste er bovendien een ongekende sfeer van verbroedering en *nooit meer oorlog*.

VfB Stuttgart (in witte shirts met rode band) was op 17 mei 1931 de eerste Duitse ploeg die in België kwam voetballen na het einde van de Eerste Wereldoorlog. Ter gelegenheid van het Antwerpse paastornooi, dat intussen al voor de elfde keer door de Entente Anversoise werd georganiseerd

daarentegen schuwde men niet altijd de kritiek. Ook dat is een typisch trekje van 't Stad... "Het Antwerpse publiek dat in het buitenland voor zijn sportieve houding hoog staat aangeschreven vertoont een neiging om minder eerlijk te zijn ten overstaan van zijn eigen spelers, waarvan de verdiensten al te dikwijls verminderd worden in hun strijd tegen vreemde clubs", merkte Gazet van Antwerpen daarover op.

Op 1 september 1921 sluiten Antwerp en Beerschot een heus contract, dat voor eens en altijd de formele betrekkingen tussen de twee clubs moest regelen. Eerder abusievelijk wordt dus door sommige bronnen deze datum als oprichting van en niet aanvulling op de reeds bestaande Entente Anversoise gezien. Maar hoe dan ook: vast staat wél dat slechts enkele weken later, op 18 oktober 1921, de Entente Anversoise zich onder eigen vlag als eerste van de vele 'verstandhoudingen' overal ten

lande bij de Belgische Voetbalbond aansloot. De vereniging zou (in 1926) het stamnummer 193 toegewezen krijgen. Niet veel later werd dit voorbeeld gevolgd door de Entente Brugoise (december 1921), de Entente Gantoise, de Entente Liégeoise, de Entente Royal Standard Club Liégeois-Royal Tilleur Football Club-Association Sportive Herstal en de Entente Malinoise (op 1 januari 1922). Dus tóch een primeur voor de Scheldestad!

ANTWERPSCHE COMBINATIE

Tijdens de eerste jaren meteen na WO I was het moeilijk om wedstrijden te organiseren buiten de normale competitie. Onder andere door het nog steeds niet volledig herstelde spoorwegnet. "Voor een retourtje Antwerpen-Mechelen, bijvoorbeeld, was men van 's morgens 8 uur tot 's avonds 19 uur onderweg, terwijl de prijzen voor een treinrit meteen na de Eerste Wereldoorlog meer dan verdubbeld waren", legt Karl Böhrer uit. De stedenmatch tegen Brussel, en ook de wedstrijd die de Entente tegen Ajax Amsterdam zou spelen, werden allebei in het voorjaar van 1919 afgeblazen. Op de eerste naoorlogse wedstrijd die onder de vlag van de Entente Anversoise werd gespeeld zou het nog bijna een jaar wachten zijn, tot 28 maart 1920. FC Brugge was net voor de eerste keer landskampioen geworden en bracht de populaire internationals Torten Goetinck en Charles Cambier mee. Er werd een speciale tramdienst ingelegd naar het nog onvoltooide Olympisch Stadion en dat bleek geen overbodige luxe want voor het eerst woonden meer dan 10.000 toeschouwers een wedstrijd van het Antwerpse stadselftal bij. "De toeloop was zoo groot", meldde Sportwereld, "dat al de inkomkaarten uitverkocht waren en 2.000 tot 3.000 toeschouwers den ordedienst overrompelden en kosteloos den kamp kwamen volgen". Antwerpen wint met 4-0; doelpunten van Fernand Wertz, Dis Bastin, Pierre Braine en Alex Théron.

Het leidt weinig twijfel bij dit alles dat de Antwerpse Entente een ware doorstart beleefde in die twintiger jaren. Op 14 juli 1922 werd ook Berchem Sport een eerste keer opgenomen in de verstandhouding. Dat zou zich meteen tot een volwaardig lid ontpoppen, en was dikwijls het cement dat de Entente samenhiield - zoals toen Antwerp

in 1930 op een breuk aanstuurde nadat een discussie over Beerschots sterspeler Raymond Braine de hele Belgische voetbalwereld in rep en roer had gezet.

BIM, BAM, BEIEREN!

De Paastornooien begonnen reeds in de Belle Epoque, nog voor WO I dus, en waren nadrukkelijk clubgerelateerd. Al in 1905 was Antwerp van de partij op Beerschots eerste Paastornooi. Ook voor de volgende editie, in 1906, waren de roodwitten ingeschreven. Daar speelde "eene gemengde groep Beerschot-Antwerp" aldus Het Handelsblad, een veelgelezen courant van toen, op zondag 15 april 1906 onaangekondigd tegen Olympique Lillois. Het allereerste Entente-elftal avant la lettre dus. De wedstrijd eindigde op 0-0. Op het paastornooi van 1907 kon het Antwerpse publiek opnieuw een Antwerp-Beerschotcombinatie aan het werk zien, dat op finaledag met 0-3 verloor van de London Caledonians. En op eerste en tweede kerstdag 1908 speelde een Antwerps elftal, samengesteld uit spelers van Antwerp, Beerschot, de Association Sportive Anversoise, Borgerhoutsche FC en de Antwerp Football Alliance op de Plaine de Wilryck twee belangrijke internationale matches tegen respectievelijk een Haagse combinatie en tegen Xerxes uit Rotterdam.

Midden jaren 20 werd door de Entente ook de organisatie van het jaarlijkse Paastornooi steviger naar zich toe en uit de handen van Beerschot getrokken (dat meteen na WO I opnieuw het voortouw had genomen en de eigen paastornooien van voor De Grote Oorlog nieuw leven had ingeblazen). Al nam het er met haar eigen, overkoepelende stadselftal nog niet zélf aan deel. Beerschot, Antwerp en Berchem namen het in eigen naam op tegen elkaar en tegen de al dan niet gerenommeerde buitenlandse invités, zoals het raadselachtig klinkende 't Gooi en het voor die tijd ongenaakbaar gewaande Rapid Wien. Maar veelal resulteerde deze paaskampen toentertijd in een Antwerpse finale - 'de Antwerpse School', beste lezer, was immers tot volle wasdom gekomen en bloeide ongezien... iets wat het publiek in verloop van tijd deed verzuchten: "Kan het eens niets anders geven dan een herhaalde Beerschot-Antwerp final?", aldus het voetbalblad De Supporter. En daar moest de Entente Anversoise, volgens Gazet van

FILIP JANSSENS

HET LAND VAN MAAS TOT SCHELDE

Naast de Paastornooien kenden ook de *tussensteedsche wedstrijden* veel bijval. Met name vanaf 1927, met de Maas- & Scheldebeker; de jaarlijkse heen- en terugwedstrijden tegen Rotterdam, die traditiegetrouw aan de vooravond van België-Holland plaatsvonden en als troostprijs golden voor wie geen kaartje voor de Derby der Lage Landen had kunnen bemachtigen. Voor de voetballiefhebbers uit beide steden was de inzet in elk geval even groot; voor de net iets mindere goden die de eer van hun stad mochten verdedigen was het hun eigen Derby der Lage Landen.

Opmerkelijk: de vroegste voetbalontmoetingen tussen Antwerpen en Rotterdam gaan terug tot de absolute begindagen van the *beautiful game* op het continent. Op zondag 30 maart 1890, vijf jaar vóór het eerste Belgische landskampioenschap, speelde de Rotterdamsche Cricket & Voetbal Club Concordia tegen de "*Engelsch-Antwerpsche Voetbalclub*" - in werkelijkheid gewoon de voetballende leden van de Antwerp Athletic Club (later Antwerp FC), zoals het groepje hoofdzakelijk Britse sportievelingen (aangevuld met enkele avontuurlijke Antwerpse jongelui) toen nog heette.

De wedstrijd, die al sinds december 1889 het onderwerp was geweest van een uitgebreide briefwisseling tussen Antwerpen en Rotterdam, vond plaats op net middenplein van de paardenrenbaan van Breda. De Rotterdammers wonnen met 1-0.

De eerste Maas- & Scheldebeker, een van dan af jaarlijkse zilveren wisseltrofee, werd uitgereikt in 1910. Een Rotterdams elftal, bestaande uit spelers van Sparta, Achilles en VOC, met o.a. Bok De Korver ("*de beste Spartaan aller tijden!*") als eerste grote lokale voetbalheld in eigen rangen, nam het op 5

mei op tegen een gemengd elftal van Antwerp- en Beerschotspelers. Rotterdam leidde op eigen veld aan de rust met 2-0 en won uiteindelijk met 5-1. Vahram Kevorkian, de Armeense reus van Beerschot en toenmalig nationaal topscorer van België, scoorde het enige Antwerpse doelpunt. Ook de terugwedstrijd op 1 november, op het terrein van Antwerp in de Broodstraat (nota bene op 't Kiel...) ging met 1-4 de Antwerpse mist in.

À LA GUERRE COMME À LA GUERRE

De Eerste Wereldoorlog maakte een abrupt einde aan de nog prille gewoonte. Pas in 1927 waren de wonden voldoende geheeld om weer aan te pikken bij de vooroorlogse traditie. Inmiddels was er op voetbalgebied in Antwerpen heel wat veranderd. De informele samenwerking tussen Antwerp en Beerschot was geformaliseerd in de Entente Anversoise, waarvan ook Berchem Sport al vijf jaar deel uitmaakte. Het sprak voor zich dat die instantie de Maas- en Scheldebeker op zich nam, zowel op organisatorisch, financieel als sportief vlak.

"Er hangt poeder in de lucht! Of beter gezegd, een football-atmosfeer hangt over Antwerpen", begon Gazet van Antwerpen midden maart '27 zijn sfeerverslag over "*het belangrijkste sportweekend in de stad sinds de Olympische Spelen*". De nieuwe start van de Maas- & Scheldebekerwedstrijden werd unaniem positief onthaald. Vooral langs Nederlandse kant was het enthousiasme bijna net zo groot als voor de hoofdafliche op zondag. Was Antwerpen aan de vooravond van België-Nederland altijd al een vreedzaam belegerde stad, dan stroomden nu de eerste Nederlanders op zaterdagochtend al toe in het Centraal Station. Het zou de definitieve herstart betekenen, weliswaar met wisselend succes, van de regelmatige sportieve krachtmeting tussen beide havensteden - enkel tot

stilstand gebracht, opnieuw, door alweer de volgende wereldoorlog...

Nederland was nauwelijks bevrijd of in Rotterdam werd al luidop de vraag gesteld: "Waar blijft het sportfeest Rotterdam-Antwerpen?" Lang bleef de Maasstad niet op zijn honger zitten. Op 11 mei 1946 wachtte de Antwerpse voetballers een enorme schok toen ze door de zwaar gehavende Rotterdamse binnenstad reden. Ook het stadion van Sparta had te lijden gehad van de oorlog. In de oorlogswinter van 1944 had de wanhopige bevolking bijna de volledige houten hoofdtribune leeggeroofd om als brandhout te gebruiken. Maar eens de wedstrijd op gang gefloten leek al dat leed weer even vergeten. 20.000 toeschouwers juichten beide teams bij het oplopen langdurig toe. De belangstelling bleef ook de volgende vijf jaar groot. In Rotterdam werd verschillende keren voor een uitverkocht Spangen gespeeld en zelfs in Antwerpen haalde men opnieuw makkelijk de 15.000 toeschouwers. En toen moesten de gloriejaren 50, met helden als Rik Coppens, Vic Mees en Marcel Dries aan deze kant van de Schelde, en Faas Wilkes, Coen Moulijn en Rinus Terlouw van 'boven de Moerdijk', nog komen! Al hadden beide trio's veelal verplichtingen bij het nationale elftal, waarvoor de Maas- & Scheldebeker begrijpelijkerwijze moest wijken.

TE GEZAPIG

Einde jaren 50, echter, leek het hoogtepunt voorbij. De beproefde formule, die al die jaren zowel het succes als de gesel was geweest, werd na enkele mindere wedstrijden opnieuw ter discussie gesteld. De wedstrijden om de Maas- & Scheldebeker leken, onder meer door een tanende belangstelling, ten dode opgeschreven. De wedstrijd van 12 april 1958 was het absolute dieptepunt. "Voorbijgestreefd", kopten de kranten. "De Sinjoren hebben duidelijk laten merken hoe zij over de interstedenwedstrijd Antwerpen-Rotterdam denken. Want nauwelijks 1.500 personen waren nog bereid gevonden de weg naar het Olympisch stadion in te slaan, waar een tiental seizoenen geleden diezelfde Beerschot-arena tot het laatste plaatsje ingenomen werd." En enkele maanden later werden de aanwezigen op een haast schandelijke wijze in het ootje genomen door de eigen spelers. Die acteerden zo

lusteloos en onverschillig dat ze, volgens een vernietigend krantencommentaar, beschaamd moesten zijn hun premie van 1.000 frank, "waarvoor een dokwerker drie dagen moet sloven", te aanvaarden.

20.000 – sommige kranten spreken van 30.000 – toeschouwers hadden op woensdag 7 september 1960 de weg gevonden naar de Rotterdamse Kuip voor de eerste Rotterdam-Antwerpen bij kunstlicht. De eerste, ook, die niet op Spangen, in het Spartastadion werd gespeeld. En ook bij de spelers heerste die

K. B. V. B.
Beerschot Stadion
ZATERDAG 12 APRIL 1958
 te 15.30 uur

Voor de MAAS- en SCHELDEBEKER

ANTWERPEN
ROTTERDAM

Prijzen der plaatsen 50 - 40 - 20 F.

DRUK: I. P. S. A. - H. B. 390 ANTW.

avond blijkbaar het besef dat het wel eens om een historische wedstrijd zou kunnen gaan... Na de vele al te gezapige duels die de Maas- & Scheldebeker de voorbije jaren had opgeleverd, werd er deze keer van bij aanvang fel maar sportief om elke bal gestreden. Rotterdam won verdiend met 3-1; maar deze eerste Rotterdam-Antwerpen *nieuwe stijl* werd meteen ook de allerlaatste. Een returnmatch zou er nooit meer komen, hoewel er nog enkele malen sprake van is geweest. De Maas- & Scheldebeker ging, na meer dan 60 onderlinge duels, definitief in de kast.

Antwerpen, "tegen 't naaste jaar toch iets op vinden, want de toeschouwers hebben er niets aan."

De zoektocht naar de juiste formule zorgde ervoor dat de vorm van het paastornooi in de volgende jaren van het interbellum nog talloze keren werd herzien: met of zonder rangschikking; met drie, vier of zes deelnemers in vier of zes wedstrijden... Bekendere en dus duurere ploegen werden intussen afgewisseld met minder bekende gasten. Al dat experimenteren leidde tegen het midden van de jaren dertig tot paastornooimoehheid. Terwijl dé succesformule die het toernooi na de Tweede Wereldoorlog een tweede leven zou schenken al die tijd voor de hand lag: één gezamenlijk Entente-elftal met drie buitenlandse tegenstanders in een klassiek toernooiconcept met schiftingswedstrijden, troostfinale en finale.

HALA KUBALA

Aldus geschiedde. Op het paastornooi van 1948, het eerste na de Tweede Wereldoorlog, stonden Wacker Wien, de kampioen en bekerwinnaar van Oostenrijk, en Zweeds vicekampioen en bekerhouder Malmö FF als publiekstrekkingen op de affiche. Het was echter de 20-jarige László Kubala Stécz die de harten van het Antwerpse publiek stal. "Een voetbalvirtuoos in hart en nieren, van wie men beslist het laatste nog niet zal hebben gehoord", schreef een krant op maandag over de aanvaller van Slovan Bratislava die indruk had gemaakt met zijn vaardige dribblings, zijn trefzekere trekballen en zijn doelpunt tegen de Entente. Profetische woorden, want het Antwerpse publiek had twee dagen lang kunnen genieten van een wereldster-in-de-dop. Kubala zou later verkozen worden tot beste voetballer uit de geschiedenis van FC Barcelona. Zijn levensverhaal leest als een roman en werd zelfs verfilmd met hemzelf in de hoofdrol. Gevlucht voor het communistische regime, door een toeval aan de dood ontsnapt, een jaar geschorst door de FIFA. Kubala wisselde drie keer van nationaliteit en speelde voor evenveel nationale elftallen, maar op een groot toernooi was hij er nooit bij.

Op 18 april 1949 won de Entente Anversoise voor de eerste keer haar eigen paastornooi. Het deelnemersveld was echter niet zo

sterk. Alleen Rode Ster Belgrado kon zijn voet zetten naast de grote ploegen die Antwerpen in het verleden aandedden. Bellinzona verloor zich te veel in de typisch Zwitserse *Grendel*. De Entente ging er op zondag vlot over met 5-2. Terwijl Wiener Sport-Club, dat in 1948 nog het toernooi van Anderlecht won, in de finale met 4-0 door de Antwerpenaren werd ingeblikt en volgens 't Pallieterke "net zo Weens speelde als Union en Tilleur en beter Wiener Catch-Verein had geheten". Dat kon echter de Antwerpse triomf niet deren; een bescheiden stunt die één jaar later nog eens dunnetjes overgedaan werd.

In 1951 haalden de Antwerpse elf het net niet. Het toernooi was een van de sterkst bezette in jaren met enkele van de beste Europese elftallen van het ogenblik. Partizan Belgrado, de tweevoudige Joegoslavische kampioen die liefst tien internationals in zijn rangen telde; Austria Wien, de Oostenrijkse kampioen, zowat de enige Weense club die men nog niet op het paastornooi had gehad; en FC Saarbrücken, dat de voorbije jaren naam gemaakt op internationaal vlak. De finale tussen Antwerpen en Partizan ontgoochelde zeker niet. Partizan won met 2-3 in de verlengingen. De Entente was op voorsprong gekomen met een goed geplaatste schuiver van Albert De Hert (Berchem Sport). Kort daarna joeg Vic Mees (RAFC) met een onberispelijke dieptepass Marcel Dries (Berchem Sport) in het gat. Zijn kanjer sloeg te pletter tegen de paal en ook de herneming van Beerschotter Richard Van Gassen werd gered. Als het toen 2-0 was geworden had de overwinning er zeker in gezeten... Maar al bij al gingen de 22.000 toeschouwers met een voldaan gevoel naar huis.

SAMBABALLENSAMBA

Schalke 04 was in 1954 de volgende Duitse deelnemer. Vóór en tijdens de oorlog was de club uit Gelsenkirchen de meest gereputeerde in de Duitse competitie. Met Wacker Wien, dat in het verleden al twee keer had gewonnen, speelde de organisatie op veilig. En met succes; want hoewel de toegangsprijzen aan de hoge kant waren – 30 frank voor een staanplaats, dat was 5 frank meer dan het vorige jaar, 60 tot 150 frank voor een tribuneplaats – was het Beerschotstadion zo goed als uitverkocht.

Maar ook sportief werd het een meevaller met show, exotisch spektakel en de Entente als eindwinnaar.

Voor dat spektakel was vooral de onbekende derde gast verantwoordelijk. De Entente wilde geheid een Braziliaanse ploeg

toeschouwers die dat weekend het toernooi bijwoonden, was er waarschijnlijk niet één die ooit van *Bangu Atlético Clube* had gehoord. Toch wilde iedereen erbij zijn om de Brazilianen aan het werk te zien, de eerste zwarte voetballers in de Scheldestad.

De Entente op 25 maart 1951 tegen 1.FC Saarbrücken. Staand, vlnr: M. Aernaudts (BS), Pieters (BS), Van de Ven (BS), L. Aernaudts (BS), Mees (A), Geerts (B); gehurkt, vlnr: Van Gassen (B), Huysmans (B), Coppens (B), A. De Hert (BS), L. Wouters (A)

op haar toernooi. Nadat Brazilië in 1950 voor het eerst de finale van het WK voetbal had gehaald en ook voor het nakende wereldkampioenschap tot een van de grote favorieten was uitgeroepen, hadden de Brazilianen het lucratieve wedstrijd van de vriendschappelijke wedstrijden en toernooien op het Europese vasteland ontdekt. Verschillende Zuid-Amerikaanse teams toerden op dat moment door Europa, de meeste nauwelijks bekend bij het grote publiek. Van de 25.000 Antwerpse

Sportief stelden de Brazilianen eigenlijk weinig voor, maar ondanks hun verlies, twee dagen op rij, kwamen ze toch als publieksliedeling uit het paasturnooi. De Brazilianen, die duidelijk de koude niet gewend waren, werkten hard, maar schoten op alle vlakken, tekort: overzorgde laterale combinaties, onverzorgde dekking, dribbels zonder een meter vooruit te geraken en nauwelijks een schot op doel. Het leek het publiek niet te deren; net zomin als de typisch Zuid-Amerikaanse opstootjes

die de match nu en dan ontsierden. Op elke Braziliaanse actie reageerde het met evenveel enthousiasme. De balvirtuozen brachten de tribunes zelfs geregeld aan het lachen en de kunststukjes van de bevroren invallers tijdens de rust hielden iedereen op zijn plaats gekluisterd. Met goed voetbal had het misschien weinig te maken, maar met de essentie ervan - het amusement - des te meer. Leuk detail: de Entente, die voor de derde maal haar eigen toernooi won.

aan de leiding in eigen land, was geen onbekende voor het Antwerpse publiek. Het Joegoslavische Hajduk Split was de minst bekende van de drie, ondanks de twee naoorlogse kampioenstitels. Kaiserslautern rondt het toernooi echter zeer zakelijk, als een koele winnaar af. Kapitein Fritz Walter, op dat moment *"na Stanley Matthews misschien de beste speler die de wereld heeft gekend"*, verontschuldigde zich na afloop dat zijn ploeg niet meer spektakel had gebracht. Voor Antwerpse ster Rik

Olympisch Stadion, 2 april 1956: Entente Anversoise - UDA Praag (0-5). Louis Leysen (Berchem Sport), Jos Van Ginderen (Antwerp) en Marcel Dries (Berchem Sport) kunnen de zware nederlaag niet verhinderen.

IJZEREN GORDIJN

❖ Bangu had bewezen dat er niet altijd bekende namen nodig waren om er een geslaagd paastornooi van te maken. Omgekeerd waren vedetten geen garantie op succes. Dat toonden de uitgaven van 1955 en 1956 aan. 1.FC Kaiserslautern was dé vedettenploeg van Duitsland, met maar liefst vijf kersverse wereldkampioenen in de rangen: Kohlmeyer, Eckel, Liebrich, Fritz Walter en diens broer Ottmar. Ook First Vienna, de oudste club van Oostenrijk en

Coppens had der Fritz geen enkel goed woord over: *"Vooreerst kon hij weinig behoorlijks uitrichten, en regelmatig zijn zijn tussenkomsten niet. Bovendien speelt hij te veel comedie."*

Naarmate de jaren 50 vorderden, kreeg het begrip 'Koude Oorlog' en, aldus, dat zgn. "Ijzeren Gordijn" ook steeds tastbaarder dimensies. Met de Tsjechoslowaakse legerploeg UDA (later Dukla) Praag, dat de briljante Hongaarse middenvelder Masopust in de rangen had, maar toch ook

met het Braziliaanse Botafogo - met in diens rangen: een zekere Garrincha - wist men in Antwerpen dus in 1956 een op alle vlakken spitante affiche samen te stellen. Al op de eerste tornooidag stonden beide gasten tegenover elkaar. Kort na het eerste en enige doelpunt van de partij (1-0 voor Praag) lanceerde Garrincha een verschroeiend schot op doel, dat Masopust met de hand stopte. De Braziliaanse strafschop werd uit de hoek gered, en in de herneming door een Tsjechische achterspeler duikend met het hoofd van de doellijn gekeerd. De overwinning van UDA was groot nieuws in het thuisland, want voor het eerst in de geschiedenis hadden Tsjechen van Brazilianen kunnen winnen. UDA Praag liet vervolgens op de finaledag een overweldigende indruk.

In de finale kreeg het Antwerpse publiek een van de beste buitenlandse ploegen te zien die na de oorlog tegen de Entente hebben gespeeld. *"Verbluffende winnaars", "onvergetelijke demonstratie", "feilloze exhibitie", "subliem"*: de kranten spaarden hun superlatieven niet. Enkel Wacker Wien, AC Milan en later Santos konden de vergelijking doorstaan. UDA Praag koppelde de technische klasse, het tactische doorzicht en de fysieke kracht, waarin de Praagse ploegen ook tijdens het interbellum hadden uitblonden, aan een modern spelconcept. Hierbij waren spelers niet langer gebonden aan hun plaats op het scheidsrechtersblad, maar wisselden ze voortdurend van positie, naargelang het spel dat vereiste. Ze maakten er een zwierige show van, zonder daarbij hun gastheren te affronteren voor eigen publiek. Dat genoot, ondanks de forfaitcijfers. En dan bleek doelman Louis Leysen nog in een uitzonderlijke dag. *"Zonder zijn spectaculaire saves ware het ongetwijfeld een catastrofe geworden"*, schreef een krant op dinsdag. UDA Praag traptte nog een strafschop op de lat en twee andere kansen tegen de paal.

GALA GALORE

De editie van 1962 werd de laatste van een 57 jaar durende, 42 edities tellende traditie die langer had stand gehouden dan in eender welke stad. Brussel en Luik waren al een tijdje gestopt; Brugge volgde. Maar al jaren was (ook) het Antwerpse paastornooi een anachronisme geworden in een razendsnel geëvolueerd voetballandschap.

In veel landen was het paasweekend geen voetbalvrij weekend meer. In 1960 waren er in ons land al 618.000 bezitters van een televisie; tweeënveertig keer meer dan amper 6 jaar tevoren (15.000 in 1954). Vele Vlaamse voetbalsupporters konden wereldsterren als Kopa, Matthews, Puskás en Di Stefano voor het eerst 'echt', weliswaar vanuit de woonkamer, aan het werk zien. Daar kwam dan ook nog eens bij: de hoogtijd van het Antwerpse voetbal, die begin jaren 20 begonnen was, door WO II een abrupt "Stehen bleiben!!" toegeroepen werd, maar in de jaren 50 zo af en toe nog de kop op stak (landstitel in '57 voor Antwerp, puike prestaties van het immer vinnige Berchem Sport, een wereldspeler als Rik Coppens op 't Kiel) was onherroepelijk voorbij. Exit het Paastornooi en, enigszins, ook de (actieve) Entente dus... Maar: niét zonder een galavoorstelling.

En dat gala vond plaats één jaartje eerder. Want bij de drie deelnemers aan het tornooi van 1962 was er niet één die tot de verbeelding sprak van het Antwerpse publiek. Het veel later véél grotere Bayern München was tot dan slechts een meeloper in de Oberliga Süd geweest; en ook First Vienna, het Poolse Górnik Zabrze en het Hongaarse Dorogi Bányász beroerden slechts weinigen. Neen, dan de (zogenaamde - zie eerder in dit stuk) "veertigste" verjaardag van de Entente, in juni 1961. Gespreid over twee weekends in juni fêteerde den Entente zichzelf met een dubbele Braziliaanse *feita*: Botafogo, met Garrincha, Didi en Nilton Santos; en Santos FC, met Pelé, Pepe en Coutinho. Twee wereldclubs en een hele rist aan wereldtoppers die tot ieders verbeelding spraken. Exact één jaar eerder, juni 1960, had Santos ook al eens de Bosuil laten vollopen tegen de Entente (1-3). De Sinjoren liepen storm voor de sambavoetballers. Hun grappig klinkende voetbalnamen als Ademir, Jair, Chico, Didi, Pinga, en hun voor vele Vlamingen toentertijd ongewone huidskleur maakte hen tot het ultieme unicum.

Maar ver verheven boven dit alles: het aureool van Pelé, die sinds zijn eerste WK dezelfde sterrenstatus genoot als Elvis Presley en Marilyn Monroe. Nooit eerder kende een voorverkoop voor gelijk welk evenement in Antwerpen een dergelijk succes. De bestellingen piekten na de

overtuigende winst van Santos FC - op rondreis in Europa - in het toernooi van Parijs kort tevoren, en de superlatieven waarmee hun prestaties werden beschreven in de Franse bladen die ook hier gretig werden gelezen. *"Men heeft het zeker in Antwerpen nooit meegemaakt"*, schreef Gazet van Antwerpen, *"dat voor een vriendenmatch volk is opgekomen zoals er gisteren aanwezig was binnen de Bosuil-kuip"*. Om de toeloop aan te kunnen hadden de Tramwegen van Antwerpen en Omgeving (TAO), de voorloper van MIVA en De Lijn, zelfs een speciale dienstregeling uitgewerkt. De stemming in de tribunes moest niet onderdoen voor die van de interlands tegen Nederland. *"De sfeer alleen was om nooit te vergeten"*, lezen we in krantenverslagen. En bij wie nog niet helemaal 'mee' was, blies de befaamde Antwerpfanfare - in grote vorm die avond - de geestdrift er wel in.

À LA PELÉ

De spelers van Santos werden enthousiast onthaald. Het Ententebestuur had echter grote zorgen gekend: een week vóór de tweede galamatch moest men er nog steeds rekening mee houden dat publiekstrekker Pelé wel eens op het feestje zou kunnen ontbreken. De vedette was al weken buiten strijd en had eind april een vrij ingrijpende operatie ondergaan. Santos zonder Pelé was nog steeds een topploeg, maar niet een die de kassa deed rinkelen. Een half herstelde Pelé werd gesommeerd om het eerste vliegtuig naar Europa te nemen. 48 uur eerder had hij van zijn specialisten de toelating gekregen om op eigen risico te spelen.

Dat de wedstrijd ook een echte wedstrijd werd, kwam voor een groot deel op het conto van de Entente die alle minderwaardigheidscomplexen had afgeworpen. Zelfs de meest optimistische verwachtingen werden overtroffen. Pelé, Zito en bij momenten Mengálvio en Pepe toonden staaltjes van wereldklasse, tot groot vermaak van het publiek. Maar ook de Entente speelde zelfzeker. Eddy Wauters en Van Ginderen (beiden RAFC) die flink tackelden, Mees (idem) vol overgave zoals steeds, Beerschotter Raskin als een van de beteren op het terrein. En ook de Antwerpse voorhoede vocht kranig. Tegen alle verwachtingen in kwam de Entente al vroeg op voorsprong na een fraaie

Beerschotcombinatie Coppens-Wouters die een schot van Van Gool (RAFC) inleidde dat via de voet van een Braziliaanse verdediger voorbij de doelman caprioleerde.

De Antwerpenaren kregen zelfs nog verschillende kansen op 2-0. Jenne Wouters miste op een haar na en een volley van Zaman (Beerschot) ging maar net over de deklat. En na een kwartier maakte Zito gelijk. Het was meteen het sein voor de andere Santosaanvallers om hun kans te wagen. Met een prachtig nummertje mocht Pelé zelfs drie keer na elkaar uithalen, maar telkens waren doelman Coremans (RAFC) of de dwarsligger het eindpunt. Een nieuwe rush van Pelé op het halfuur bleek echter niet te houden. Op zijn inzenden schoof Coutinho binnen. En Dorvál maakte even later 1-3. Maar Antwerpen veerde recht. Een opportunistisch schot van Wouters, op aangeven van Coppens, bracht de aansluiting. En kort voor de rust miste Coppens zowaar de gelijkmaker, op een prachtige voorzet van Lippevelt (Berchem Sport).

De tweede helft begon met een strafschoep voor Santos nadat Wauters de doorgebroken Pepe ten val had gebracht: 2-4. Een vrijschoep van Coppens tien minuten later ging tegen de lat, de gevolgde Raskin scoorde onhoudbaar de 3-4. Maar het mooiste doelpunt bleef bewaard tot het laatst. Jef Van Gools halve omhaal, à la Pelé jazeker, deed de massa helemaal ontploffen. Vanop 20 meter bliksemde hij de bal in de rechterbovenhoek. Een onverwachte, onverhoopte, spectaculaire en, aldus, terecht felbejubelde draw tegen wat 'quasi-wereldkampioenen' zou kunnen genoemd worden.

En zo had Antwerpen het Zuid-Amerikaanse voetbal (her-)ontdekt, terwijl de Entente tegelijk een stille dood stierf.

FILIP JANSSENS

'DEN ENTENTE' DU VINGT-ET-UNIÈME SIÈCLE

Een Entente-elftal van Antwerpenaren dezer dagen lijkt wel een verre droom... Toch als je dat uit de kernen van de twee (of, zo u om nostalgische redenen verkiest, drie) 'grote' Antwerpse ploegen zou willen samenstellen. Reeds lang verleden zijn de tijden dat voetbalteams quasi per definitie lokaal getint waren. Uit alle windstreken worden ze heden aangesleept, onze voetbalgoden; van middelmatige doch beenharde verdedigers over aanvallende goudhaantjes tot - helaas - pure 'merchandising' transfers die niets anders als bedoeling hebben dan het mediageniek aanboren van nieuwe, verre markten - eerder mikkend op de verkoop van truitjes dan op het scoren van doelpunten. En natuurlijk komt er nog genoeg talentvolle jeugd 'van eigen bodem' bovendien; maar steeds regelmatig horen we pas van hun bestaan wanneer ze ergens in een al dan niet ver buitenland landskampioen zijn geworden.

Toch hoort bij dit artikel een (min-of-meer) hedendaagse, onvervalst *Aantwarpse* elf. Samengesteld, zo besloten we vooraf, uit spelers die in Antwerpen stad & omstreken geboren zijn én in de 21ste eeuw - dus ergens tussen het jaar 2000 en vandaag - als profvoetballer actief zijn (geweest). Waar ze hun jeugdopleiding doorliepen, hielden we extra in de gaten. In de eerste ploeg van Antwerp, Beerschot, Berchem Sport of elders in 't stad gespeeld hebben kon, helaas, geen vormvoorwaarde meer zijn (al strekte het uiteraard wel tot aanbeveling); we wilden immers, in de geest van de grote Entente, een uiterst competitief en liefst zelfs tot de verbeelding sprekend elftal op het veld zetten. En zie: Antwerpen zou Antwerpen niet zijn als dat niet ook nog 'ns behoorlijk gelukt zou blijken! (Ook al moest er af en toe en hier en daar dichterbij vrij omgesprongen worden met voorkeurslijnies & -posities, alsook met tactische systemen...)

In het doel: Kenny Steppe (°Wilrijk, 1988). Jeugdproduct van *den Tuub* én van Antwerp, doorgebroken bij Beerschot, wat hem een toen lichtjes ronkende internationale transfer naar de Nederlandse Eredivisionist Heerenveen opleverde. Van dan af ging het met veel horten en stoten voor deze viervoudige Rode Duivel bij de U-21's. Momenteel is hij doublure bij STVV; dit seizoen stond hij nog geen enkele wedstrijd tussen de palen. Maar in Antwerpen weten ze goed genoeg: *de Kenny, da's e' raspeird*.

En daarmee leek het grootste probleem meteen van de baan; want de achterhoede samenstellen was een lachertje. Of wat dacht u van het centrale duo Thomas Vermaelen (°Kapellen, 1985) en Toby Alderweireld (°Wilrijk, 1989), beiden uit de jeugd van zowel Germinal Ekeren als Beerschot? En op links: Ritchie De Laet (°Antwerpen, 1988) natuurlijk, drievoudig Rode Duivel en volksheld nummer 1 bij *The Great Old* van vandaag. Jeugdproduct van (o.a.) KSK Hoboken, KFCO Wilrijk en den Antwerp; en vervolgens een carrière - Stoke City, Manchester United, Sheffield United, Norwich City, Leicester City, Middlesbrough, Aston Villa, *to name but a few* - die leest als een jongensboek. En aan de overzijde: Jonas De Roeck (°Barcelona, 1979) - een leeuwenhart op rechts, die het merendeel van zijn opleiding genoot in het noorden van de stad (Rochus Deurne, Antwerp) en vervolgens als prof bij Antwerp, Beerschot, AA Gent, OH Leuven en vooral: het Duitse FC Augsburg speelde. Ook twaalf keer U-21 international, die Jonas.

Het driehoekje op het midden beginnen we bij de onvermijdelijke *il Ninja*; 30x Rode Duivel, en jarenlang spelbepalende middenvelder in de Serie A, waar hij vooral uitblonk bij Cagliari en AS Roma. 'een' Radja Nainggolan (°Antwerpen, 1988) mag in

geen énkél elftal ontbreken! (Inderdaad, dat leest u goéd Martinez.) Bijgestaan door Mohamed 'Mo' Messoudi (°Wilrijk, 1984 - jeugd o.a. KSK Hoboken en Germinal Beerschot) - veelvoudig Rode Duivel U-21's, en speler bij o.a. Beerschot, Willem II en Raja Casablanca - en Joren Dom (°Antwerpen, 1989) - ex-speler van Antwerp én heden sterkhouder bij Beerschot.

En vooraan wordt o.a. gerekend op de snelle uitbraken aan de linkerkant van sprintkoning Dirk Huysmans (°Mortsel, 1973); ooit landskampioen met Lierse, maar in de Scheldestad potten (van de tegenstanders) gebroken bij Beerschot én Berchem Sport... en aan de rechterkant van de nog piepjonge maar reeds félgesmaakte Jérémy Doku (°Antwerpen, 2002) - debutant bij Anderlecht, vervolgens getransfereerd naar het Franse Stade Rennes; maar als knulletje al in het oog springend bij Olympic Deurne, Tubantia Borgerhout en Beerschot. En daar nog bovenop: Mousa Dembele (°Wilrijk, 1987) uiteraard, jeugdproduct van Berchem Sport en Beerschot, en voormalig sterkhouder bij AZ, Willem II, Fulham FC, Tottenham en de Rode Duivels (82 caps *astemblift menier*).

Voilà. Deze elf staan borg voor één Champions League, één UEFA Super Cup, één FIFA World Cup voor clubs, 329 a-selecties voor de nationale ploeg, 1 FA Cup, 1 Premier League, 5 Spaanse landstitels, 3 Spaanse bekens, 1 Spaanse Supercup, vijf

landstitels in de Nederlandse Eredivisie, 3 KNVB-bekens en vijf keer de "Johan Cruijff-schaal" (de Nederlandse supercup), drie Belgische bekens, één Japanse beker en de Japanse supercup. U ziet: als we iets doen, proberen we het goed te doen.* Coach: Philippe Clément (°Antwerpen, 1974 - jeugd: Sint-Anneke Sport, Berchem Sport & Beerschot); T2 Marc Brys (o.a. Beerschot, KFCO Wilrijk, Berchem Sport) - beiden als speler én coach samen goed voor vijf Belgische landstitels, vijf Bekens van België en vijf Belgische supercups.

En onze reservebank?

Die houden we voor op Facebook...

* Met dank aan lezers Marc Bosmans en Dave Kempnaers voor hun zeer nutige advies en feedback.

Herkomst beelden:

Beeldarchief & mediamappen clubs

Kenny Steppe: STVV, Ritchie De Laet: RAFC, Thomas Vermaelen: KBVB, Jonas De Roeck: FC Augsburg (D.), Joren Dom: Beerschot VA, Jeremy Doku: Stade Rennes (FR.)

Mo Messoudi: Wikicommons (vrij van rechten)

Radja Nainggolan, Mousa Dembele, Dirk Huysmans, Philippe Clément, Marc Brys: © Isosport.be

De Notaris denkt
en tekent met
u mee!

www.notaris.be

Become part of the
club; part of the
team... part of
'the stand'!

49,99 €!

CATENACCIO

VERDEDIGING VAN DE VOETBALSPORT

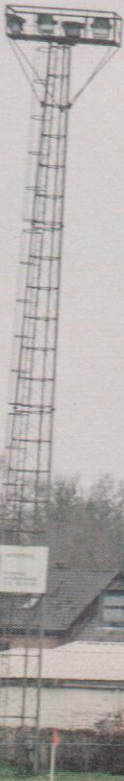
in samenwerking met

ROBEY

www.catenaccio-magazine.com

COSMO AFBRAAK- & GRONDWERKEN
052 22 44 30 - 0475 40 81 00

LDL LUC DE LEN
11. Hoopse - Reemst - 1000 Antwerpen

5

DE GEVAREN VAN NOSTALGIE

ROBIN BECK

KOEN DE VUYST

K.A.V.D.
BEZOEKERS

0
0

STAMNUMMER 57, KAV DENDERMONDE, DREIGT TE VERDWIJNEN

DE GEVAREN VAN NOSTALGIE

Oost-Vlaanderen dreigt op korte termijn één van haar oudste voetbalclubs te verliezen. KAV Dendermonde, 108 jaar oud en de trotse houder van het stamnummer 57, staat met de rug tegen de muur. Ten prooi gevallen aan de plotse bouwwoede in ons land, heeft het stadsbestuur beslist om een einde te maken aan één eeuw voetbal in één van de meest authentieke voetbaltempels van Vlaanderen. Weg met de nostalgie van het Ros Beiaardstadion; leve de multifunctionele sporttoekomst zonder fragiele voetbalteams, zo klinkt het in de coulissen van het stadhuis. En zo wordt *den Aveedee* dakloos; de zoveelste mokerslag voor deze club, op sterven na dood.

Het was in het voorjaar van 2018 dat Koen De Vuyst, de hooggewaardeerde medeoprichter en grafisch vormgever van dit magazine, samen met ondergetekende het Ros Beiaardstadion bezochten. Doel was een artikel te maken voor "Op Verplaatsing"; een rubriek in het toenmalige clubmagazine van KSK Beveren. Het artikel zou nooit verschijnen, want Koen en ik hadden wildere plannen en legden kort nadien de fundamenten van Catenaccio Magazine. Maar de thuishaven van KAVD, die bijzondere plek, was toen wel degelijk een bron van inspiratie voor ons - en dus voor uw favoriete voetbalmagazine. KAV Dendermonde is immers een authentieke parel in ons Belgische (amateur-)voetbal die al (te?) lang vechten moet om te kunnen overleven in deze moderne voetbalwereld. En laat die strijd nu net één van onze bestaansredenen zijn...

DE WIETER

Die dag ontmoetten we Luc Eeckhoudt, alias *De Wieter*. De Wieter was een monument van den Aveedee. Voetballen had hij opgegeven al in de jeugdreeksen, maar de man had andere talenten en het

Ros Beiaardstadion werd alsnog, en bijna letterlijk, zijn thuis. Ruim dertig jaar lang verzorgde Luc op quasi artistieke wijze het perfecte grasveld in de Dendermondse deelgemeente Grembergen, waar het stadion van KAVD gelegen is. Officieel als ambtenaar van de groendienst, maar in realiteit als plichtsbewuste vrijwilliger bij zijn paarsblauwe liefde. Anders sta je niet dagelijks om 3u 's nachts op om de sproeiers te gaan verplaatsen, zoveel leek ons wel zeker. Fier maar nederig vertelde De Wieter ons hoe die perfecte grasmat zelfs Schalke 04 naar Dendermonde had gelokt om er jeugdkampen op te organiseren. Deze vrijwillige *groundkeeper*, een uitstervend ras, maakte onlosmakelijk deel uit van dit plaatje van een stadion dat al door zovele liefhebbers zo uitvoerig werd bejubeld.

Vier jaar later zijn we er terug. Corona heeft het competitievoetbal lamgelegd, dus oefent KAV Dendermonde tegen een andere voormalige grootheid, KSK Beveren. Het weer is miezerig en kijken mag alleen vanuit de kantine vandaag. Toch houdt een vriendelijke medewerker aan de ingang de sfeer er nog in door festivalbandjes uit te delen aan hen met voldoende vaccins op

het conto. "Het feestje is in de kantine", zegt hij gevat. Het veld van de eerste provincialer ziet er lang niet meer zo perfect uit als ik me kan herinneren. De Wieter kreeg gezondheidsproblemen, last aan de rug, en is niet meer. Hij overleed op 8 september 2021, op amper 66-jarige leeftijd. Een groot verlies voor club en stadion...

OP STRAAT GEZET

Het gaat niet goed met den Aveedee. Het eerste elftal van de club staat troosteloos laatste met amper zes punten en lijkt nu al veroordeeld tot 2de Provinciale, de reeks waarnaar het voor het eerst degradeerde in 2002 en 15 seizoenen onafgebroken in verbleef, tot de promotie in 2017. Een grote verrassing is dat niet, want lange tijd zag het er naar uit dat KAVD in een fusie zou stappen met het naburige KV Sint-Gillis. Toen die fusie in april 2021 afsprong, zat de club nagenoeg zonder spelers en werd in allerijl een onervaren kern samengesteld die niet opgewassen (b)lijkt voor de hoogste provinciale reeks.

Maar de club heeft nog grotere problemen. In maart 2021 raakte bekend dat KAVD zijn bijna 100 jaar oude thuisbasis zal moeten verlaten. De stad Dendermonde is van plan op de site een gloednieuwe sporthal te bouwen - prijskaartje: 5,3 miljoen euro. Daar moet het authentieke stadion in principe nog dit jaar, na afloop van het huidige voetbalseizoen voor wijken en dient de plaatselijke voetbalclub op te krassen. "Een voor de club pijnlijke, maar voor de stad logische keuze", zo meent Marc De Decker, al jaar en dag regionaal voetbaljournalist voor Het Nieuwsblad en geboren en getogen Dendermonenaar. "De stad krijgt stevige Vlaamse subsidies voor de sporthal en de site is één van de weinige op het grondgebied die sportinfrastructuur van die orde toelaat. Bovendien leek het lange tijd dat er een fusie zou komen, maar die sprong af wegens onenigheid over bestuurszetels. De nostalgie naar lang vervlogen tijden bij de bestuurders heeft voor een breekpunt gezorgd tijdens de onderhandelingen."

Drie bestuurders zijn er nog, bij KAV Dendermonde, en twee daarvan zijn aanwezig vandaag. In dit wellicht laatste jaar vechten ze een dappere maar misschien ook wel nutteloze strijd tegen de stad Dendermonde om hun stadion te redden.

Eén van die bestuurders is voorzitter Kris Verberckmoes, een vriendelijke, goedlachse man die een advocatenpraktijk heeft in de stad en de afgelopen maanden hard van leer trok tegen de beslissing van de stad. Vandaag heeft hij de ondankbare taak om de weinige aanwezigen te wijzen op het feit dat ze niet langs de zijlijn mogen staan maar enkel vanuit de kantine mogen kijken, een regel die niet uit te leggen valt maar goed wordt opgevolgd. En voor ons wordt gelukkig een uitzondering gemaakt om de nodige plaatjes te maken.

TOEN ER MUZIEK IN ZAT

Het Ros Beiaardstadion is een juweel. De terreinen werden op 14 oktober 1923 ingehuldigd met een galamatch tegen Lyra. Twee jaar later werd een majestueuze, massief eiken tribune in Britse stijl toegevoegd. Die bleef al die jaren zo goed als onaangeroerd, en is alleen daarom al erfgoedwaardig. Maar ook de rest van het complex bulkt van de authenticiteit én nostalgie: ouderwetse betonnen gradins, een ijzeren kooigang als spelerstunnel, en een overdekte tribune over de hele lengte van het veld, bezaaid met houten banken. In de gouden dagen kwamen honderden tot duizenden Dendermondenaars hier den Aveedee aanmoedigen, aangevuurd door het legendarische huisorkest 'het Muziekske'.

Die gouden jaren liggen al geruime tijd achter ons, maar ze brachten destijds de stad wel in vervoering. 46 seizoenen speelde KAV Dendermonde in de nationale afdelingen; twee keer slaagden de paars-blauwen (een aparte kleurencombinatie als compromis tussen de katholieken en de liberalen) erin om de tweede afdeling te bereiken. De laatste keer gebeurde dat tussen 1950 en 1952, maar het is vooral het seizoen 1934-1935 dat tot de verbeelding spreekt. Toen streed de club lange tijd mee bovenaan het klassement, en speelde het op het einde van het seizoen een topmatch tegen een illustere tegenstander; het toen nog roem- en titelloze RSC Anderlecht, met de jonge linksachter Constant Vanden Stock in de rangen. De legende gaat dat twee belangrijke thuispelers 'Paarswit' een handje hielpen. Voor doelman Frans Gijssels alias *De Witte* mocht dat letterlijk genomen worden: hij wou zijn kroegmaten de avond voordien imponeren en kneep een pint

kapot, met een vervelende snijwonde tot gevolg. De normaal aartsgevaarlijke aanvaller John Raemdonck raakte dan weer geen bal: hij was ambtenaar bij de gemeente Anderlecht. Wat er ook van zij: Anderlecht zou promoveren en tot op heden op het hoogste niveau blijven. Het pakte de eerste landstitel elf jaar later. Voor Dendermonde zou het er nooit van komen om de hoogste klasse te bereiken.

TOEKOMST VOOR NOSTALGIE?

Jan Tas is al lange tijd actief als (onder)voorzitter, maar de laatste jaren is het vechten tegen de bierkaai. Journalist Marc De Decker geeft enkele dagen later zijn versie van de feiten die volgens hem aan de basis liggen van het verval van de eens zo fiere provincieclub. "Voorzitter Tas heeft de verdienste dat hij in de afgelopen jaren

Tijdens de rust van de oefenwedstrijd maakt ook voorzitter Jan Tas tijd voor me vrij. In de bestuurskamer smeren twee dames plichtsbewust de boterhammen voor de spelers voor na de match. Ook een supporter en ex-speler van de club, Andre Heyrman, vervoegt ons aan tafel. Hij laat meteen zijn ongenoegen blijken over de beslissing van het stadsbestuur. "Zulk een authentiek stadion en zo'n historische club, met het stamnummer 57, zouden ze veel beter moeten behandelen", meent hij vastberaden, daarin knikkend gevolgd door de vakkundig smerende dames.

de club schuldenvrij heeft gemaakt, maar verder lijkt er nog weinig toekomst te zijn. Dendermonde wordt geleid door nog slechts drie bestuurders die elk jaar ouder worden, er komen haast geen supporters meer kijken en de club heeft al sinds een klein decennium zelfs geen jeugdspelers meer. Als ze nu ook nog eens hun stadion verliezen blijft er niet veel meer over en is het nog maar de vraag of KAVD zal starten aan het seizoen 2022-2023." En waar is het dan misgelopen? De Decker: "Het verval is al heel lang bezig. Tot midden jaren 70 was den Aveedee nog een echte volksclub, met talenten uit de streek. Toen kwamen er nog

DE ALTERNATIEVE HALL OF FAME

De website www.kavd.be biedt een knappe reconstructie van de geschiedenis van de club, inclusief leuk fotomateriaal. De maker waagde zich zelfs aan een heuse Hall of Fame van ex-spelers en trainers. De meesten dateren uit de periode van vóór 1970; zoals voormalige Rode Duivels Jef Van Ingelghem en Robert Coppee, doelman en Anderlecht-coryfee Jean Mertens, en de Hongaarse trainer Joseph Vereb. KAV Dendermonde heeft echter ook de afgelopen decennia enkele bekende namen in zijn rangen gehad - en niet altijd uitsluitend vanwege de prestaties op het veld...

Pat Van den Hauwe (1960-1966)

Om te beginnen toch even valsspelen. Niet Pat, maar wel vader Rene Van den Hauwe speelde geruime tijd als doelman bij KAVD. Toen Pat (geboren in Dendermonde) zes jaar was verhuisde de familie naar Londen voor zaken. De bikkelharde verdediger speelde voor Birmingham, Everton, Tottenham en Millwall. Hij won met Everton twee landstitels en de Europacup II en met de Spurs de FA Cup; speelde een tijdje in Zuid-Afrika, huwde de voormalige vrouw van één van de The Rolling Stones, en koos (zonder enige verwantschap met het land) voor de nationale elf van Wales, ondanks oproepingen voor de Rode Duivels. Zijn autobiografie "Psycho Pat" uit 2012 vertelt u de rest van het verhaal.

Herman Van Holsbeeck (1973-1978)

Hij is tegenwoordig meer dan ooit een hot topic in het Belgisch voetbal wegens (vermoedelijke) malafide handelingen als manager van RSC Anderlecht destijds, maar Herman Van Holsbeeck was ooit ook gewoon een (weliswaar: redelijk anonieme) voetballer. In 1973 verruilde hij de beloften van Racing White voor die van KAVD Dendermonde, om daar een jaar later in het eerste elftal op het middenveld te debuteren. Van Holsbeeck vertrok na de degradatie naar het provinciale voetbal in 1978 naar Stade Leuven (toen in vierde nationale). Sinds het einde van zijn actieve voetbalcarrière groeide zijn collectie exquisite polshorloges uit tot epische proporties, naar verluidt.

Marek Kusto (1990-1991)

De Poolse sneltrein Marek Kusto speelde op maar liefst drie wereldkampioenschappen en werd in 1984 verkozen tot speler van het seizoen bij kersvers landskampioen KSK Beveren. In 1990 kwam hij doodleuk terecht bij KAVD, waar hij naast winstpremies en een huurhuis ook een job bij hoofdsponsor Philips kreeg aangeboden. Dendermonde was net gepromoveerd uit de provinciale reeksen en kende een moeilijk seizoen. Na het ontslag van trainer Toon Pfaff (de oudere broer van Jean-Marie) nam Kusto een tijdje over, maar keerde niet veel later voorgoed terug naar Polen.

Filip Joos (1993-1998)

Hij heeft voor- en tegenstanders, maar dat Filip Joos het voetbalspel begrijpt staat buiten kijf en een deel van die kennis bouwde hij op in het Ros Beiaardstadion. De Sporzajournalist speelde vijf jaar lang op het middenveld van Dendermonde en startte in loondienst van KAVD ook zijn loopbaan als verslaggever. Joos stond bekend als een vervelende tegenstander: in zijn laatste twee seizoenen bij de club scoorde hij niet alleen 10 doelpunten, hij kreeg ook 14 keer geel. Overigens: Filip Joos leest ons boekje (soms). Een kénner dus; zo zeiden we toch al? *En we zwaaien met z'n allen naar Filip!!*

Jurgen Mettepenningen (1997-2000)

De man die steevast wordt gelinkt aan veldrijden, als manager van Pauwels Sauzen-Bingoal en organisator van de Bollekescross in Hamme-Zogge, heeft ook een hart voor voetbal. Zo is hij al enkele jaren hoofdsponsor bij derde Provincialer VKS Hamme-Zogge, waar hij vorig jaar zijn overleden vader opvolgde als voorzitter. Als speler (voornamelijk invaller) was hij drie seizoenen actief bij KAVD.

Vincent Mannaert (1999-2000)

Mannaert was ooit een beloftevolle linksvoet uit de jeugdopleiding van Anderlecht, maar koos uiteindelijk voluit voor zijn rechtenstudies. Vlak voor zijn afstuderen speelde Mannaert ook een seizoen voor Dendermonde, in derde klasse. Het werd een helletocht voor de club, met slechts acht behaalde punten. Mannaert werd enkele jaren later makelaar en is sinds 2011 de algemeen manager van Club Brugge; sinds geruime tijd al quasi ongenaakbaar aan de absolute top van het Belgische voetbal, zoals u weet.

ROS BEIAARD: DE TROTS VAN DENDERMONDE

Niet enkel de architectuur van het stadion van KAV Dendermonde is bijzonder; ook de naam ervan is niet alledaags. Het Ros Beiaard is hét symbool van de stad, en het folkloristische verhaal van "De Vier Heemskinderen" dat ermee onlosmakelijk verbonden is, werd in 2005 zelfs opgenomen door UNESCO als immaterieel werelderfgoed.

De sage van de vier heemskinderen bestaat al sinds de 13de eeuw. De Heer van Dendermonde, de toenmalige heerser over de stad, zette samen met de zus van Karel de Grote vier kinderen op de wereld. De sterkste van die vier, Reinout, had op een bepaald moment al zoveel paarden versleten dat enkel het Ros Beiaard, een ontembaar geacht dier, hem nog kon bekoren. Reinout temde het Ros Beiaard en galoppeerde er fier door de straten mee.

Toen een familiefeestje bij de De Grotes foutliep, en Reinout besloot het paard van één van zijn neven te onthoofden, zat het spel op de wagen. Karel de Grote chargeerde de stad Dendermonde en eiste de uitlevering van het Ros Beiaard als vergelding voor de impulsieve daad van Reinout. Het dappere dier ontsnapte tot tweemaal toe aan de molenstenen die hem in de verdrinkingsdood dienden te jagen en bezweek pas bij poging drie, toen het ros zijn eigenaar het hoofd had zien afwenden uit tristesse...

Sinds de Middeleeuwen wordt de sage herdacht door processies. Elke tien jaar wordt het Ros Beiaard onder massale belangstelling door de stad gedragen. Het houten meesterwerk wordt voorafgegaan door een middeleeuwse ommegang met honderden figuranten, acrobaten en praalwagens. De traditie vergt dat het Ros Beiaard wordt bereiden door vier gekozen heemskinderen die aan de volgende voorwaarden moeten voldoen:

- het moeten vier opeenvolgende broers zijn, zonder meisje ertussen;
- ze moeten in Dendermonde geboren zijn;
- de ouders en de grootouders moeten in Dendermonde geboren zijn;
- ze moeten tussen de 7 en 21 jaar zijn op de dag van de ommegang;
- wonend in Dendermonde, of in een deelgemeente ervan.

vaak duizenden mensen zien naar de topmatches en derby's tegen Aalst, Hamme, Lebbeke of Meldert. Maar vanaf de jaren 80 is alles mis beginnen lopen door een gebrek aan financiën, knowhow en vaak ook transparantie in de bestuurskamer. Misschien wel het grootste probleem ligt in het feit dat de bestuurders in hun gesloten kring vaak niet open stonden voor nieuwe ideeën. Dat gebrek aan modernisering is hen zuur opgebroken."

Voorzitter Tas blijft echter strijdvaardig: "deze week hebben we beslist om alvast niet te fusioneren en volgend seizoen gewoon verder te gaan onder het stamnummer 57. We willen ook een bemiddelaar aanstellen om met de stad tot een oplossing te komen voor de stadionproblematiek en de mogelijkheden te bekijken om te verhuizen naar een andere locatie. We strijden trouwens ook nog voor de rechtbank voor het behoud van het stadion; al beseffen we dat die kans klein is. Dendermonde heeft misschien in het verleden moeilijke tijden beleefd, maar in tegenstelling tot vele andere clubs zijn we

nooit in vereffening gegaan. Momenteel zijn we schuldevrij en kunnen we rustig terug bouwen aan de toekomst, ook al is dat dan in 2de Provinciale. We hebben ook de ambitie om terug met jeugd ploegen te starten, te beginnen met de jongste categorieën. Als er één ding is dat we niet zullen doen, dan is dat de ziel van KAV Dendermonde verkopen."

Wanneer ik Jan vraag naar zijn favoriete periode uit de clubgeschiedenis wijst hij naar een foto uit het seizoen 1973-1974, waarin den Aveedee maar liefst 30 wedstrijden op rij ongeslagen bleef en de titel behaalde in vierde nationale. Voor de titelmatch tegen Willebroek zat het stadion vol met meer dan 5.000 supporters en speelde *Dréke* Temmerman, Jans favoriete speler van destijds, de pannen van het dak. Verzonken in nostalgie is de voorzitter de tijd uit het oog verloren. Hij moet dringend terug naar het speelterrein, want vandaag is de president ook délégué van dienst. Loyaliteit doet een mens zichzelf in teveel stukken kappen soms. Nobel zonder meer, duurzaam net iets minder. Al gunnen we Jan

en de zijnen nog vele jaren Aveedee, want ook nostalgie verdient een toekomst.

EPILOOG

Vlak voor het ter perse gaan van dit magazine kreeg KAV Dendermonde van de vrederechter ongelijk. En zo lijkt de teerling geworpen: op 30 juni 2022 zal de club haar geliefde thuishaven moeten verlaten, tenzij het alsnog een beroepsprocedure zou

starten. Achter de coulissen trachten stad en club echter nog steeds tot een oplossing te komen, naar verluidt. Momenteel zou een voorstel klaarliggen om de ontruiming van het stadion voor één jaar op te schorten, en daarna te verhuizen naar het vernieuwde complex van KV Sint-Gillis. Afwachten wat daarvan komt...

Het Ros Beiaardstadion in feeststemming voor een oefenmatch tegen Eendracht Aalst in juli 2018.
(Foto's Benny Antoniw).

CATENACCIO

TER VERDEDIGING VAN DE VOETBALSPORT

Exclusieve aanbieding - te koop in onze webshop

www.catenaccio-magazine.com

**WORD
ABONNEE!**

30€

SOUND & VISION

"will do anything for money!"

TEKSTEN • STRATEGISCH ADVIES • COMMUNICATIE
ONTWIKKELING ARTISTIEKE PROGRAMMA'S & EVENEMENTEN

FILIP JANSSENS

p/a Mechelsesteenweg 142 bus 20 (apt. 4a)
2018 Antwerpen • Belgium

Call tel. +32 496 18 14 57 • fjan@skynet.be

Ondernemingsnummer 0895.192.511
Bankrekening: INO 320-0344159-73
IBAN: BE27320034415973 / BIC: BDRUBEBB

VAN DER VALK
HOTEL BEVEREN

boost
BODY & MIND

THIRSTY TOUCAN

Nest

ozzo
SUSHI & ORIENTAL

ESCAPE
HOTEL BEVEREN

CULINAIR ONTSPANNEN VOOR ELKE GENERATIE

BUIGEN, MAAR NOOIT BREKEN

📄 LARS SMIT

📷 SANDER WESDIJK

DOLKA
NO SWA
SPORTOW

DERBY VAN LODZ: STRIJDEN VOOR DE EER EN GLORIE VAN DE VERVALLEN TEXTIELSTAD

BUIGEN, MAAR NOOIT BREKEN

Polen kent veel prachtige steden. Poznan is op een schitterende manier modern, de hoofdstad Warschau is koninklijk. Krakau is toeristisch populair, terwijl Gdansk het sprookjesachtige geheim is. Łódź steekt pijnlijk af bij de schoonheid van deze andere Poolse toonaangevende steden. De recente pogingen tot revitalisering ten spijt, is de stad toch vooral een lelijke, grijze plek waarvan het inwonersaantal al jarenlang systematisch terugloopt. Jongeren willen liever niet in Łódź wonen. Toeristen willen liever niet naar Łódź komen. De stad is vergane glorie. Ooit was Łódź een van de toonaangevende steden in Europa. Een plaats voor innovatie en bedrijvigheid. Een drijvende kracht achter de industriële groei van het gigantische Russische rijk.

De geschiedenis van Łódź is terug te voeren naar een decreet uit 1816, uitgevaardigd door de tsaar van het Pruisische rijk. Duitse immigranten werden aangemoedigd om naar Łódź te komen en fabrieken en huizen te bouwen. In ruil hiervoor ontvingen de Duitsers onder andere jarenlange ontheffing van belastingverplichtingen, gratis materialen, oneindige leasecontracten en ontheffing van militaire plicht. Vanuit heel Europa trokken immigranten vervolgens naar Ziemia obiecana: het beloofde land. Vooral uit Saksen, Silezië en Bohemen komen werkers vol enthousiasme naar Łódź. In 1825 opent er de eerste katoenfabriek en veertien jaar later volgt de eerste fabriek op stoomkracht van het Russische rijk. Dankzij de constante stroom aan werkers, zakenmannen en vaklieden transformeert Łódź tot de belangrijkste productieplaats voor textiel van het gehele Russische rijk – dat zich op dat moment uitstrekt van Centraal-Europa tot Alaska.

De vele rivieren in de omgeving van de stad verzekeren Łódź ervan dat de volmolens,

bleekfabrieken en andere machines altijd van genoeg kracht worden voorzien. De positie als dé textielstad voor het oosten levert Łódź zelfs de bijnamen "het Poolse Manchester" en "de linteriehoofdstad" op. Het industriële succes heeft een ware inwonerexplosie tot gevolg. Tussen 1823 en 1873 verdubbelt het inwonersaantal elk decennium. De Russische volkstelling van 1897 zet Łódź neer als de op vier na grootste stad van het Russische rijk. Waar de stad in 1840 nog bestaat uit slechts 13.000 inwoners, wonen er in 1913 meer dan 500.000 mensen in Łódź. Op de avond voor de Eerste Wereldoorlog hoort de stad bij de dichtstbevolkte én meest vervuilde steden ter wereld.

ONGEKEND WEEBARSTIG

Door de oorlog, en de daarmee gepaard gaande ziektes en vervuiling verliest Łódź vervolgens 40% van haar inwoners. De grootste klap voor het inwonersaantal is echter de massale uitzetting van de, van origine, Duitse bevolking uit de stad. Die zijn op zijn zachtst gezegd niet bepaald

populair meer in Polen na de gebeurtenissen van WO I. Tijdens het interbellum, echter, bouwt de stad zichzelf weer op en weet haar positie als cruciale industriestad te bestendigen. De Tweede Wereldoorlog zal echter een nog groter effect hebben. Veel van de industriële immigranten die naar de stad trokken waren van Joodse afkomst. Tijdens de Tweede Wereldoorlog sloten de Duitsers al deze Joodse mensen op in het getto van Łódź, om ze vervolgens naar de vernietigingskampen te sturen. Als de oorlog eindelijk ten einde is en de stofwolken zijn opgetrokken heeft Łódź nog minder dan 300.000 inwoners. Opnieuw zijn de inwoners vooral op zichzelf aangewezen om deze zware klap te verwerken.

Maar ook deze keer kenmerkt de stad zich door een ongekennde weerbarstigheid. In geen tijd neemt de stad weer migranten op uit het verwoeste Warschau en andere steden. Sterker nog: Łódź wordt de standplaats van de nieuwe overheid en fungeert als een de facto hoofdstad van Polen. Onder het communistische bewind dat volgt raken de rijke magnaten hun rijkdom kwijt en worden alle bedrijven genationaliseerd. Łódź wordt weerom een belangrijk industrieel centrum. Voor de zoveelste keer in haar geschiedenis maakt de stad een gigantische bevolkingsgroei door. In 1988 piekt de populatie van de stad op meer dan 850.000 inwoners. Bijna het dubbele van het huidige Antwerpen dus.

LEEGLOOP

Maar de reden achter de opkomst van de stad wordt ook de drijvende kracht achter haar ondergang. In 1989 valt het Poolse communisme en verandert het land in een vrijemarkteconomie. Hiermee verliest Polen haar toegang tot de textielmarkt van de Sovjet-Unie. Dit verlies, gecombineerd met de nieuwe Aziatische dominantie van de markt, zorgt ervoor dat Łódź haar status als textielgigant kwijtraakt. Fabrieken moeten sluiten. Vandaag de dag is er zelfs geen enkel groot textielbedrijf meer over in Łódź. Honderdduizenden mensen raakten hun werk kwijt. Nergens in het land wordt de economische crisis zo hard gevoeld als in Łódź. De stad loopt leeg. Sinds de piek in 1988 is ze bijna 200.000 inwoners verloren. In 2007 verliest het de titel als tweede grootste stad van het land aan Krakau. Waar de meeste Poolse steden sterk hebben

ge profiteerd van het Poolse toetreden tot de Europese Unie, heeft ook dat het tij in Łódź niet kunnen keren. De toekomst lijkt niet veel rooskleuriger. Verwacht wordt dat de stad halverwege deze eeuw zelfs onder de 500.000 inwoners duikt. De vergrijzing van de stad, de *brain drain* en de negatieve migratie zetten de sociale infrastructuur en medische voorzieningen onder zware druk. Voor een mooie toekomst hoef je als jongere niet in Łódź te zijn. Toch zal de stad ook deze klap vast wel weer overleven. Łódź krijgt men niet zomaar kapot.

Een stad met een dergelijke geschiedenis kan natuurlijk niet zonder een voetbalclub. In 1908 is ŁKS Łódź de eerste voetbalclub die wordt opgericht in de stad. Al snel neemt ŁKS een belangrijke rol in binnen de samenleving. Volgens een oude legende geeft een wedstrijd van de club zelfs de aanzet tot de onafhankelijkheid van de stad na de Eerste Wereldoorlog. In november 1918 hangt het einde van de Eerste Wereldoorlog in de lucht en de spanning tussen de Poolse inwoners van Łódź en de vele Duitse soldaten en immigranten is voelbaar. In dit vijandige klimaat speelt ŁKS een wedstrijd tegen het Duitse Sturm. Nadat een van de Duitsers iets te grof omgaat met ŁKS-speler Antoni Kowalski, schopt laatstgenoemde uit frustratie de Duitser neer. Deze actie leidt tot een uitzinnig publiek, dat het voorbeeld van haar speler volgt en de Duitsers aanvalt. De ongeregelheden zetten zich voort en vele Duitse soldaten worden ontwapend. Niet veel later volgt de Poolse onafhankelijkheid. Of het helemaal waar is? Niemand die het weet, maar het schetst een mooi beeld van het belang van ŁKS Łódź voor de inwoners van de stad.

ILLEGALE WEDSTRIJDEN

In het interbellum is de club één van de oprichters van de Poolse competitie. De eerste doelpuntenmaker van die nieuw opgerichte competitie is zelfs een speler van ŁKS Łódź. Ook naast het veld laat de club van zich horen. Tijdens een wedstrijd tegen Wisla Krakau weten de supporters met hun temperament krantenkoppen te creëren. Als de bezoekers uit Krakau in de tweede helft bij een 2-1 stand een penalty krijgen volgt er een massale pitch invasie waarbij de scheidsrechter, vermoedelijk met hele sterke verbale argumenten, wordt overtuigd om zijn beslissing aan te passen.

Hoewel ŁKS Łódź de wedstrijd wint, besluit de Poolse bond dat het laatste halfuur moet worden overgespeeld zonder publiek. Plots heeft de club honderden "officials" in dienst die er voor zorgen dat ook in tweede instantie gewonnen wordt.

De Tweede Wereldoorlog is een donkere periode voor de voetballiefhebbers in Łódź. Alle voetbalclubs worden door de Duitsers na hun inval in 1939 ontbonden. Tijdens de oorlog spelen veel van de spelers van ŁKS in

hoeveel clubmensen zij verloren heeft. Het zijn er helaas veel.

TOPCLUB

Eind jaren 50 zijn de rood-witten één van de topclubs van Polen. Vooral in de tweede seizoenshelft, tijdens de lente, presteert de club altijd verbazingwekkend goed. Na een 5-1 overwinning op Górnik Zabrze in april krijgt ŁKS van journalist Jerzy Zmarzlik dan ook de bijnaam "Rycerze Wiosny", *de ridders*

het diepste geheim wedstrijden tegen andere illegale teams. Hierbij zijn vaak ook supporters aanwezig. Niet zonder gevaar, want meermaals wordt zo'n illegale wedstrijd onderbroken door een inval van de Duitse politie. De aanwezige spelers en supporters moeten dan vluchten en wie te langzaam is wordt gearresteerd. Veel van de memorabilia van de club overleeft de oorlog alleen dankzij een slotenmaker die de memento's wankzij een slotenmaker die de memento's wankzij een slotenmaker die de memento's wankzij een slotenmaker die balans wordt opgemaakt merkt de club pas

van de lente. Een bijnaam die niet veel later, in 1957, nog meer eer wordt aangedaan wanneer ŁKS beslag legt op de beker, de eerste prijs uit de clubgeschiedenis. Eén jaar later volgt een volgend hoogtepunt. Hoewel het elftal stroef aan het seizoen begint weten *de ridders van de lente* in de tweede seizoenshelft op stoom te komen. Een overwinning in de allerlaatste wedstrijd van het seizoen maakt van ŁKS Łódź de kampioen van Polen. Łódź heeft voor het eerst de landstitel binnen, en de stad ontploft van voetbalvreugde. De loyale

steun van 30 tot 40 duizend supporters kan echter niet verhinderen dat de club, in het decennium dat volgt, verwordt tot een middenmoter die regelmatig flirt met degradatie.

In de jaren 70 verandert het voetballandschap van Łódź ingrijpend. Hoewel Widzew Łódź al in 1910 werd opgericht, is de club op één seizoen in 1948

ŁKS Łódź - een club die altijd wat meer voor de bourgeoisie is geweest - een echte arbeidersclub is.

Cruciaal in die hoge vlucht van Widzew naar de top is de aankoop van Zbigniew Boniek. Het geld, 400.000 Poolse Zloty om de middenvelder bij zijn jeugdclub Zawisza Bydgoszcz weg te kopen, leent de club van haar eigen spelers. Het vertrouwen blijft

na nooit actief geweest op het hoogste niveau. Sterker nog, de club is gewoon een van de vele amateurclubs in de stad die haar thuiswedstrijden afwerkt voor een kleine houten tribune. Begin zeventiger jaren weet de club echter de districtscompetitie te winnen. Het is het begin van een sprookjesachtige groei. Na enkele jaren op het tweede niveau stoot Widzew in 1975 zelfs door tot het hoogste niveau. Waar ŁKS al tijden moeite heeft om goede resultaten neer te zetten, knalt Widzew in *no rivaliteit* is geboren. Dit wordt nog extra gevoed doordat Widzew Łódź, in tegenstelling tot

terecht. Aan de hand van Boniek, die vandaag nog altijd wordt gezien als een van de beste Poolse voetballers ooit, weten de rood-wit-roden als promovendus beslag te leggen op de vijfde plaats. Een jaar later wordt deze prestatie nog verbeterd en eindigt Widzew als runner-up achter kampioen Slask Wroclaw. Ook in 1979 en 1980 komt Widzew net een plaatsje te kort voor de ultieme bekroning. In 1980-'81 is er echter niemand die Widzew Łódź kan stoppen en voor de eerste maal in de geschiedenis kroont de club zich tot de landskampioen van Polen. Een prestatie die het seizoen erop zelfs herhaald wordt. Ook

in de jaren die volgen eindigt de ploeg nooit buiten de top 3. Supporters van ŁKS moeten lijdzaam toezien hoe Widzew hiermee de succesvolste club van de stad wordt.

HET SPROOKJE VAN WIDZEW

Naast de nationale titels gooit Widzew ook Europees hoge ogen. Al gelijk bij het debuut in het Europese voetbal moet Manchester City eraan geloven. 1980-'81 wordt een memorabel seizoen. Nadat de Engelse gigant Manchester United is uitgeschakeld worden de Polen door de loting gekoppeld aan Juventus met spelers zoals Dino Zoff, Claudio Gentile en Marco Tardelli in de rangen. Na een 3-1 in Łódź en een 3-1 in Turijn weten de mannen van Widzew het Italiaanse sterrenteam via penalty's uit te schakelen. De oude dame is zo onder de indruk van het Poolse team dat ze de zomer erop aanvoerder Boniek wegkoopt. Maar ook zonder haar aanvoerder zetten de rood-wit-roden de Europese opmars voort. In het seizoen 1982-'83 is Widzew wederom geplaatst voor de Europacup I. Na overwinningen tegen Hibernians FC (Malta) en Rapid Wien lijkt het in de kwartfinale einde verhaal. Liverpool heeft twee jaar eerder de Europa Cup I nog gewonnen. Het elftal van onder meer Ian Rush en Graeme Souness geldt als een van de beste van Europa. In wat met recht en rede een van de grootste clubprestaties ooit genoemd wordt, worden de Engelsen dankzij een 2-0 winst in Łódź en een 3-2 verlies op Anfield 'gewoon' uitgeschakeld. Pas in de halve finale van de Europacup I, op de drempel van de finale in het Olympisch Stadion in Athene, is het uitgerekend het Juventus van Zbigniew Boniek dat een einde maakt aan het sprookje van Widzew.

Ook in de jaren die volgen verslikt menig Europese topclub zich nog in de arbeidersploeg Widzew Łódź. Binnen enkele jaren worden onder meer Juventus, Liverpool, Manchester United, St. Etienne, Borussia Mönchengladbach en Galatasaray verslagen. Heel Europa kent Widzew Łódź. Vooral dit Europese succes doet pijn bij rivaal ŁKS. Ondanks de grote status van de club blijft hun gehele Europese ervaring beperkt tot een handjevol wedstrijden, waarvan het overgrote deel verloren gaat. Grove nederlagen zoals tegen het Luxemburgse Jeunesse Esch (5-0), het Russische KAMAZ Naberezhnye Chelny (3-0)

en het Tsjechische Kaučuk Opava (0-3) staan in schril contrast met de schitterende Europese avonden die Widzew beleeft tegen Europese topclubs.

Waar de stad inmiddels al aan een, tot op heden, onomkeerbare neergang is begonnen, zijn de jaren 90 voor de voetbalclubs uit Łódź juist het summum. De rivaliteit tussen beide clubs loopt alleen nog maar hoger op en het decennium zorgt voor enkele memorabele derby's waar beide supportersgroepen tot op de dag van vandaag nog met plezier aan terug denken. Aan de kant van ŁKS wijzen ze graag naar de editie van 1990. De 1-0 overwinning speelt namelijk een belangrijke rol in de latere degradatie van Widzew. Ook de eerste uitoverwinning ooit (!) in de derby, in 1993, wordt groots gevierd. Bij Widzew kunnen ze dan weer buigen op de met 2-3 gewonnen editie van 1997 – volgens velen op sportief gebied de allerbeste wedstrijd tussen beide clubs – en de vernederende 5-0 thuisoverwinning vlak voor de eeuwwisseling. Op de tribunes is de opkomst van de hooligancultuur goed te merken. Vaak eindigt de derby met massale veldinvasies en gevechten tussen beide supportersgroepen. De Łódź derby ontwikkelt zich in deze jaren tot de meest intense derby van heel Polen.

EPICENTRUM VAN HET POOLSE VOETBAL

In zowel 1996 als 1997 kroont Widzew Łódź zich tot kampioen van Polen. Vooral de titel van 1997 is memorabel. Na een maandenlange strijd met medekandidaat Legia Warschau wordt het kampioenschap beslist in een onderlinge wedstrijd. Na 85 minuten staat er een 2-0 tussenstand in het voordeel van Legia op het scorebord. De titel lijkt Widzew Łódź te ontglippen. Nadat de scheidsrechter een blessure oploopt en de wedstrijd een tijdje heeft stilgelegen komen de mannen uit Łódź als herboren de kleedkamer uit. In vijf minuten wordt de achterstand omgebogen tot een 2-3 overwinning. De prolongatie van het landskampioenschap is een feit. Datzelfde jaar weten de rood-wit-roden door te stoten tot de groepsfase van de Champions League. Een prestatie die pas 20 jaar later door een andere Poolse club wordt geëvenaard.

Łódź is in deze jaren zonder twijfel het epicentrum van het Poolse voetbal. Een status die in het seizoen 1998 nog eens extra wordt verstevigd. In de schaduw van stadsgenoot Widzew en Legia Warschau heeft ŁKS zich ontwikkeld tot de *dark horse* voor de titel. Na tientallen moeizame jaren komt alles goed voor de club. Na een overwinning in Ostrowiec Świętokrzyski tegen KSZO mogen de supporters een gigantisch feest vieren: ŁKS wint voor de tweede keer in de geschiedenis het landskampioenschap en voor het derde jaar op rij gaat de titel naar de stad Łódź. Als beloning ontvangen de ridders van de lente het jaar erop het grote Manchester United in de voorronde van de Champions League. Beckham *et al* komen niet tot scoren in Łódź. Een feit waar de supporters terecht trots op zijn. Manchester United wint immers datzelfde seizoen de Champions League, Premier League én FA Cup.

Toch duurt het niet lang voordat de clubs het voorbeeld van de stad volgen. Het verval zet in. Beide clubs komen in financiële problemen en het nieuwe millennium is er eentje van pendelen tussen het hoogste niveau en het tweede niveau. De gloriejaren van Łódź als voetbalstad zijn voorbij. De clubs zoeken hun heil in externe investeerders. In 2008 wordt Widzew gekocht door Sylwester Cacek, een van de rijkste mannen van Polen. Twee jaar later ondergaat ŁKS hetzelfde lot en wordt eveneens verkocht aan een private investeerder. In plaats van nieuwe gloriejaren zorgt het voor ongekende dieptepunten. Op mei 2013, na afloop van een seizoen op het tweede niveau, wordt ŁKS Łódź failliet verklaard. Het is alleen dankzij de supporters dat de club vervolgens een doorstart weet te maken in de IV Liga: het vijfde niveau van Polen. Zelfs op dat niveau trekt de club nog duizenden trouwe supporters. Bij de presentatie van de nieuwe spelers voorafgaand aan het seizoen komen drieduizend supporters naar het stadion.

HET KARAKTER VAN DE STAD

Niet veel later is het de beurt aan Widzew Łódź. In 2013-'14 speelt de club nog op het hoogste niveau, maar na meerdere straffen vanwege de financiële situatie gaat de club in 2015 failliet. Ook zij weet, onder leiding van de supporters en lokale zakenmannen,

een doorstart te maken op het vijfde niveau van Polen. Beide topclubs van weleer werken zichzelf vervolgens in hun eigen tempo omhoog tussen de kleine en onbekende amateurclubs van de lagere niveaus. ŁKS Łódź keert in 2019 als eerste van de twee terug in de Ekstraklasa – hoewel degradatie niet lang daarna volgt. Dit seizoen ligt Widzew op koers voor promotie terug naar het hoogste niveau. De clubs vertegenwoordigen hiermee perfect het karakter van de stad. Hoewel de legendarische middenvelder Zbigniew Boniek het alleen had over Widzew, is zijn uitspraak eigenlijk exemplarisch voor beide clubs en eigenlijk ook de stad. "Het kan wel buigen, maar het zal nooit breken".

Door het grillige verloop vol pieken en dalen zijn beide clubs elkaar de afgelopen jaren vaak misgelopen. Maar de Łódź derby is nog steeds een wedstrijd van immense grootte. Tegenwoordig mag het toneel dan wel vaker de tweede of zelfs derde klasse zijn, de onderlinge wedstrijd blijft een strijd tussen twee van de grootste clubs van Polen. Allebei houden ze zielsveel van hun textielstad en het winnen van de derby kan een seizoen in één klap goedmaken. Als de sportief succesvolste club kan Widzew bogen op de betere resultaten in de textielderby. Tussen 1997 en 2007 werd zelfs 13 edities op rij niet verloren door Widzew. Sinds de heropricting van beide clubs is het echter ŁKS dat geen derby meer heeft verloren. Een pijnlijke waarheid voor de Widzewaanhang.

De reden dat deze wedstrijd, ondanks de afgenomen sportieve relevantie, nog altijd op de ogen van het hele land kan rekenen is de supporters. Beide kampen staan bekend om hun schitterende sfeeracties en extreem fanatieke support. Fanatisme dat tijdens de derby nog wel eens over het randje wil gaan. Een situatie die perfect past in de bredere context van de Poolse supporterscultuur.

FANATIEK WALHALLA

De ultracultuur is ooit ontstaan in Uruguay en groot geworden in Argentinië en Brazilië. De vorm van georganiseerde support waaide vervolgens over naar Europa. De Torcida Split uit Kroatië was er als eerste bij, maar vooral in Italië groeide de beweging met grote sprongen om later tot vrijwel elk

voetballand - op Engeland na dan - door te dringen. Tegenwoordig is de cultuur in Italië door maatregelen allang grotendeels de kop ingedrukt. In Nederland en België is het populair, maar blijft het vaak beperkt tot de profclubs en domineert de cultuur niet het stadion. Het Europese epicentrum van de hedendaagse ultracultuur kan men juist vinden in Polen. Elke voetbalclub beschikt er over een hele grote groep ultras en zelfs tot op het vijfde en zesde niveau lopen meerdere groepen rond die in België niet

voetbalsupporter die graag eens een kijkje over de landsgrenzen neemt een waar walhalla.

Diezelfde cultuur domineert ook de supportersscene in Łódź. Zo is de vriendschap tussen ŁKS Łódź en Lech Poznan een van de meest hechte van heel Polen. De promotie naar de Ekstraklasa van 2019 betekende dat beide clubs het voor het eerst in jaren tegen elkaar zouden opnemen. Daar bij zijn is een hele

Tekst: bij foto.

zouden misstaan. Deze cultuur zorgt voor een wekelijks beeld van bootladingen pyro, uitvakken die voor 90% uit fanatieke supporters bestaan en oorverdovende vocale steun. Ook hebben veel supportersgroepen binnen de landsgrenzen vriendschappen. Die clubs gaan dan vaak weer bij elkaar op bezoek en hebben een hekel aan de rivalen van hun vrienden. Op het eerste oog vaak een onduidelijke warboel, maar alles is georganiseerd en niks gebeurt zonder reden. Hierom is Polen voor de fanatieke

bijzondere ervaring. Zo blijft het uitvak leeg en zitten supporters gewoon door elkaar heen. De spandoeken van beide ultras hangen broederlijk naast elkaar en gezamenlijk zingen ze hun liederen. Zelfs de pyroshow wordt in samenwerking georganiseerd en de uitslag van de wedstrijd lijkt van geen enkel belang. Maar de vriendschappen zorgen ook voor het andere uiterste, want de vijand van jouw vriend is ook jouw vijand. Zo begint de voorpret voor de Łódź derby al maanden van tevoren tijdens een op het eerste oog

nietszeggende wedstrijd tussen GKS Tychy en Widzew Łódź. De ultras van ŁKS zijn namelijk weer "vriendschappelijk" met GKS Tychy en komen dus massaal op deze wedstrijd af om alvast oog in oog te staan met hun rivalen. Als extraatje nemen ze nog vier spandoeken mee die ze in 2016 van Widzew Łódź hebben gestolen. Deze gaan tijdens de tweede helft in de fik en branden op de tribune volledig af. Zo is de toon voor de komende derby alvast gezet. Tja, een pot voetbal is nooit zomaar een pot voetbal in Polen.

textielhoofdstad van Oost-Europa. De editie die wij bezoeken is ook nog extra speciaal, omdat het weer de eerste keer is dat uitsupporters zijn toegestaan na een verplichte afwezigheid van 13 jaar. De route en manier van reizen van die 900 uitsupporters van ŁKS Łódź is vanwege de veiligheid strikt geheim gehouden, maar desondanks krijgen de thuissupporters hun rivalen toch in de smiezen. Een gigantisch peloton gevechtspolitie weet een massale confrontatie maar nipt te voorkomen, en nog voor het eerste fluitsignaal worden een

Tekst bij foto.

↳ Het zijn dit soort acties die ervoor zorgen dat de strijd om de textielstad tussen deze voormalige grootheden voor velen als de meest intense rivaliteit van het land geldt. En dat zegt veel in een land dat onder meer Lech Poznan-Legia Warschau en de *Holy War* tussen Wisla en Cracovia kent. Maar hoe mooi de geschiedenis en verhalen ook zijn, de echte impact van een derby voel je pas als je er zelf bij bent. Enkele maanden geleden was het daarom hoog tijd om zelf eens een kijkje te nemen in de voormalige

hele hoop supporters in de boeien geslagen. Welkom bij de Łódź derby!

AAN ELKAAR GEWAAGD

Dankzij de vriendschappen is er vandaag op de tribune een grote verzameling aan ultras en hooligans te zien. In het uitvak hebben de mannen van ŁKS Łódź hun goede vrienden van Lech Poznan mee. Op de thuistribune lopen dan weer lotgenoten van Wisla Krakau, Ruch Chorzow en Elena

Torun. Nog voor de aftrap zijn er al tientallen monsters in bivakmutsen en balaclavas te zien op de tribune. Daartussen staan kleerkasten in oorlogsuniform met een indrukwekkende verzameling aan wapens om namens de politie de orde te bewaken. Om de supporters onder de duim te houden wordt pepperspray afgevuurd met een gemak alsof het water is op een hete zomerdag. Met eenzelfde gretigheid steken de supporters dan weer met hun fakkels de tribune in vuur en vlam. Het vele Bengaalse vuurwerk is het slotstuk van een schitterende sfeeractie met onder meer een gigantisch doek met plaatjes van vier hooligans die druk bezig zijn met het maken van klokken. Deze vier mannen stellen de hooligans van Widzew Łódź, Elena Torun, Wisla Krakau en Ruch Chorzow voor. De bijbehorende tekst is gericht aan de uitsupporters: "De tijd telt af tot jullie einde". Pas na 10 minuten is al het vuurwerk gedooft en kan de wedstrijd zelf beginnen.

Op het veld is het woord, geheel in lijn met de recente derby's, in eerste instantie voor ŁKS. Na 17 minuten komen de bezoekers op voorsprong en na 24 minuten wordt de voorsprong zelfs verdubbeld. Het uitvak, dat voor de gelegenheid voor alle 900 supporters witte hoodies heeft laten drukken en er zo als een gigantische witte muur uitziet, ontploft. Goede aanleiding voor de uitsupporters om hun pyro te ontsteken en het uitvak in een vuurwerkzee te veranderen. De supporters van de thuisploeg doen er intussen alles aan om het tijt te keren en bekogelen de spelers van de rivaal met glazen en flesjes wodka. Op het veld mag het dan niet lopen, naast het veld is het tijd voor de supporters van Widzew om wraak te nemen voor de provocatie in Tychy maanden eerder. In 2018 wisten de hooligans van Widzew Łódź zeven doeken van de Kolejorz, de ultras van Lech Poznan en boezemvrienden van ŁKS, in handen te krijgen. Vier van deze spandoeken worden samen met materiaal van ŁKS Łódź tentoongesteld. Met meerdere fakkels worden de spandoeken en opgehangen sjaals compleet in de fik gestoken. Pas als de supporters tevreden zijn met de gedane schade, laten ze de brandweer toe om de ontstane brand te blussen. Deze strijdlust slaat uiteindelijk toch over op het veld. Na een aansluitingstreffer vlak voor rust wordt de oorverdovende support van de

thuisupporters in de 87e minuut beloond met een gelijkmaker. De twee parels van Łódź houden elkaar dus in evenwicht. Zoals ze eigenlijk in vrijwel alle aspecten van het voetbal aan elkaar gewaagd zijn. En samen maken ze dat tenminste twee keer per jaar de ogen van het gehele land toch weer gericht zijn op de textielstad Łódź. Een stad van vallen, maar toch altijd weer opstaan.

FILIP JANSSENS

BOEKEN TOE

“DE WETTEN VAN WIEL”

Patrick Vandewalle

Beefcake Publishing 2021, 194 pagina's

Even een stijlbreuk in deze rubriek. Dit keer geen bespreking van non-fictie - geen historische kroniek, fotoboek noch al dan niet encyclopedisch opgebouwd 'weetjeswerk' aangaande clubs, voetbaltempels, dan wel fanbeleving; neen, voor de eerste keer in de geschiedenis van BOEKEN TOE - en dus ook van Catenaccio Magazine - hebben we écht moeten (mógen!) lezen... Inderdaad: *literatuur*, beste vrienden!

Voor wie spontaan een acute achillespeesontsteking of mentaal gescheurde meniscus oploopt alleen al bij het horen van dat woord: vreest niets - laat ons het hier verder gemeenzaam 'een verhaal' noemen. Maar feit is wél dat “De Wettten van Wiel” (Beefcake Publishing, 2021) van de hand van Patrick Vandewalle veel méér is dan alleen maar dat!

In het boek volgen we de passen en strapatsen van de 17-jarige Danny Calluwaerts in het dagelijkse leven. Danny is een goeiige maar onzekere, nogal beïnvloedbare jongeling uit het in alle opzichten rurale, West-Vlaamse dorp Kromkerke, die zijn hart - bij gebrek aan veel verstand - verpand heeft aan het voetbal; mede omdat hij verder ook weinig anders in zijn mars (b)lijkt te hebben. En vader Roger is een al even naïeve rubberlaars die de dagdromen van zoonlief maar àl te goed ziet zitten vanwege een eigen vroegtijdig misgelopen carrière op dat vlak. Samen werken ze naarstig aan Danny's vooruitgang, en ze doen dit aan de hand van de axioma's van Wiel Coerver; een

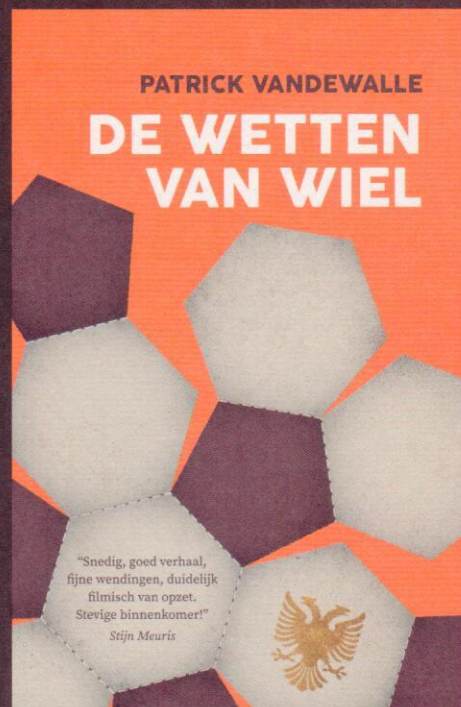
Nederlandse ex-voetballer en -clubcoach uit de vorige eeuw die - *true story* - na zijn professionele loopbaan jeugdspelers houvast bood met zijn zelfontwikkelde 'Coerver-methode', een manifest van beginselen aangaande techniek, tactiek en positieospel, en zich met zijn talrijke boeken daarover in de jaren 70 en 80 tot een waar icoon want *baken van wijsheid* voor de jeugdvoetballer ontwikkelde in het Nederlandstalige voetballandschap. “*En kent ge nog de Achtste Wet van Wiel?*”, zo vraagt Roger regelmatig zijn zoon Danny uit. “*Dat een voetballer zonder karakter even ver geraakt als een coureur zonder fiets*”, weet Danny dan uit het blote hoofd. En karakter, zo houden ze zichzelf toch voor, dààr ontbreekt het de Calluwaerts niet aan...

Een bekermatch tegen niemand minder dan het Koninklijke Anderlecht brengt voor héél even de schijnwerpers naar het verder van alle licht verstoken Kromkerke, en - zonder te veel te willen verklappen - daarin blinkt Danny uit... en nog wel in positieve zin. Zoals dat altijd gaat in het voetbal: eens je opvalt, wordt je ook opgemerkt - echter niet alleen maar door lieden die het goed met je voor hebben. Het duurt dan ook niet lang voor de antagonist bij uitstek, een malafide spelersmakelaar in de persoon van Theo Vereycken - van de firma *Eykonsult*, weet u wel... - zijn ongetwijfeld mottige neus aan het venster steekt. En van dan af komen we in een groteske, parallelle voetbalwereld terecht - waar 'een' Jan Ceulemans niet rechtstreeks van Lierse SK naar Club Brugge is gegaan doch eerst nog enkele jaren in Portugal gespeeld heeft, af en toe met wat

losse grieten parenclubs bezoekt, en René Vandereycken ondermeer Belgisch kampioen Karaokezingen is geworden - maar die desondanks verdacht veel op onze hedendaagse voetbalwerkelijkheid lijkt. Al was het maar omdat ze bij wijlen een al even onwelriekende lucht verspreidt.

Wat er ook van zij: de familie Calluwaerts gaan het gesprek aan; vanzelfsprekend zéér tegen de zin van het armzalige VC Eendracht Kromkerke, de prototypische vierdeprovincialer waar steevast slechts tegen een hâlve bal kan worden getrapt omdat de andere helft compleet in modder is verzonken, die in Danny eindelijk de verzekering ziet van de eigen voetbaltoekomst... en, bij uitbreiding, ook zéér tegen de zin van het gehele dorp. Maar voor één keer lijken de Calluwaertsen aan het winnende eind te trekken: Danny schopt het zowaar tot in de nationale reeksen. Weliswaar, slechts tot in derde; en, al evenzeer weliswaar, slechts die van ...Albanië. En "*het is toch pas als ge met uw twee voeten in het water staat, zo leerde Danny, dat ge weet wat nattigheid echt betekent.*"

"De trainingen stelden tot zijn teleurstelling niet veel voor. De boeken van Wiel Coerver mochten dan volgens Roger in meer dan twintig talen zijn vertaald: het Albanees was daar meer dan waarschijnlijk niet bijgeweest, en Kanotidis, de stoffige trainer met een eeuwige peuk tussen zijn lippen, had ze al zeker niet in zijn bibliotheek onder de B van Belangrijk gerangschikt." En wat vanaf bladzijde één al redelijk duidelijk was, namelijk dat het leven en de dromen van Danny simpelweg één groot dramatisch accident is dat gewoon even op de loer ligt om zich vervolgens in alle glorie te kunnen voltrekken, komt vanaf hier op kruissnelheid. In puntgave en messcherpe zinnen, en met veel héél gevoel voor humor, filleert Patrick Vandewalle niet alleen het (Vlaamse) voetballandschap waar wedstrijden van om het even welk niveau op de kermis achter het kraam van de botsauto's aan Chinezen verhandeld worden, geld in broodzakken van hand tot hand gaat, en lege luxehorlogedozen verzamelobjecten zijn; waar de vrouwen der voorzitters de hamburgers bakken, de geur van Algipan die van het gras teniet doet, en de schranspartijen nooit zonder den tombola gedaan zijn; maar ook de menselijke ziel die krom staat van te hoog

gegrepen dromen, ambities en verzuchtingen. Een *satire* dus, inderdaad; en nog wel eentje van het zuiverste water. En ook melancholiek, en tragikomisch. Maar bitter, laat staan giftig, wordt Patrick nooit; ook al zijn zijn beschrijvingen dermate to-the-point dat ze af en toe *ongemakkelijk* aanvoelen (ver van ons voetbalminnende bedje is dit alles, immers, allerminst). Je voelt vooral mededogen met de hoofdpersonages. Met Danny, waarmee het allemaal nog onverwachter afloopt dan te voorzien valt. Met Roger, die al bij al alleen maar het beste voor zijn zoon wil. Met moeder Magda, die haar beide ventjes alle onheil probeert te beschermen en daarvoor vooral rekent op onze lieve heer... En met hun aller dorpsgenoten, die mentale medegevangen die uiteindelijk evenmin van enig hout pijlen weten te maken - zelfs niet als zou hun leven ervan afhangen.

"De Wetten van Wiel" is een verrassend aangenaam boek om lezen gebleken; gegarandeerd soepel in de hand liggend voor zowel de geoefende als de onregelmatige lezer. Eentje dat we dan ook, bij deze, aan iedereen die openstaat voor een fictief (*what's in a name*) verhaal "*omtrent de voetbal*" van harte aanraden willen. En aan Patrick, die met dit boek zijn debuut als romanschrijver op tafel heeft gelegd, zeggen we: sjapeau, en méér van dit graag.

COULEURS LOCALES

📖 BENNY ANTONIW, FILIP JANSSENS, ROBIN BECK

📷 BENNY ANTONIW

TAVERNE "De Koerier" FEESTZAAL
Gesloten op woensdag & donderdag

Several men are standing in a line outside the building. They are wearing winter jackets and scarves. One man in the center is wearing a brown jacket and a red and white patterned scarf. Another man to his right is wearing a dark jacket and a black beanie. The men appear to be engaged in conversation or waiting for something.

COULEURS LOCALES

Nergens heerst zulke intense voetbalsfeer als waar burens tegenover elkaar staan. En of dat nu in de Serie A dan wel in 4e Provinciale D van Henegouwen gebeurt: dat maakt geen millimeter verschil. De dorpsderby is de wedstrijd bij uitstek waarin geschiedenis geschreven wordt; waar élke speler - ook die op de reservebank - zich voor heel even een absolute tópper wanen mag... Want dorp-tegen-dorp of zelfs wijk-tegen-wijk: vergeet *het spel*, mijnheer - daar gaat het om *de knikkers*. Niets meer noch minder dan dat! In onze nieuwe reeks COULEURS LOCALES bezoeken we zulke lokale confrontaties. Met een gretig oog voor de achtergrond...

WOENSDAG 22/12 20U00 - 2E PROV. B LIMBURG

2 - 3

EENDRACHT LOUWEL

Ah, die Kabouters. De bijna-eeuweling (°1923, stamnummer 3178) uit Opglabbeek. Een naam die ze te danken hebben aan de kleine gestalte van de spelers, aanneembaar zodanig opvallend dat ze maar ineens in de officiële benaming van de club is beland. Het is één van de twee clubs die de gemeente - voor de fusie met Meeuwen - rijk was. De eeuwige rivaal, de Koninklijke FC Eendracht Louwel (°1966, stamnummer 6921), geeft partij op 'het Heike'; een verre doeltrap gelegen vanaf het kabouterveld. Louwel, de Opglabbeekse wijk die bij de kabouters ook wel gekend is als "die mesthoop achter de sporthal"...

Naast clubs lijden ook steden en gemeenten tegenwoordig al eens aan fusiekoorts. Waar het tussen Opglabbeek en Meeuwen wel lukte, met Oudsbergen tot gevolg, liep het bij de twee voetbalclubs - ondanks het beproefde recept van centen, astroturf en een nieuwe naam met ongetwijfeld de gebruikelijke toevoeging *United* - tóch nog mis. Met als resultaat dat de Kabouters nog altijd aan de sporthal een balletje trappen, terwijl die van achter de sporthal dat tegenwoordig op dat kunstgras doen. Zo kan zelfs een mislukte fusie toch een winnaar kennen!

Hoewel ook de fans zich nog altijd verder kunnen verheugen; en wel in een echte, onvervalste dorpsderby. Eén van die fans: die grote 'Kabouter', Thibaut Courtois. "Vanwege andere verplichtingen" was hij echter niet aanwezig op de derby die dag...

VAN DE KERS EN DE TAART

Verschillende elementen hadden er dit keer helaas voor gezorgd dat er voor atmosfeer evenveel punten (op 10) werd gescoord als voor een zege. Zo werd enkele wedstrijden tevoren middels het werpen van wat bengalen een aanslag gepleegd op de clubkas; en de kalendermaker deed diezelfde kas ook geen goed door van deze

KABOUTERS OPGLABBEEK

derby een midweekwedstrijd te maken. Gelukkig waren er nog genoeg *foeballiefhebbers* die de koude achter de omheining verkozen boven een tv-dekentje, veel te duur verwarmde woonkamers en de misbaksels van "Bake-off Vlaanderen", en zo voor een lichtpuntje wisten te zorgen in deze donkerste periode van het jaar.

En ook zonder bengalen, rookpotten, spandoeken en spreekkoren, en ondanks het zeer moeilijk te bespelen veld: beide teams maakten er een aangenaam schouwspel van, waarna de Kabouters aan het langste eind én met de drie punten terug richting sporthal trokken. En geheel in lijn met die televisionele bakwedstrijd kregen we ook in Louwel een (spreekwoordelijke) kers op de taart... Eendracht wist een vroege 0-2 achterstand nog om te buigen in een 2-2, waarna op strafschoep de 3-2 voorsprong werd gemist. Nota bene Kaboutersvoorzitter(!) Leandro Merola besliste uiteindelijk de derby in het voordeel van de bezoekers, acht minuten voor tijd, na een knappe solo vanop de flank.

SWON

IMMO POINT
MINTJENS

9

BESURE
www.besure-kbc.be

KWE

JAKO

JAKO

ZONDAG 30/01 14U30 - 4E PROV. A ANTWERPEN

2 - 3

KVK WESTMALLE

Een winters maar zonnig Malle blijkt een bijzonder aangename plek te zijn om voor het eerst sinds lange tijd opnieuw *naar de foebal* te kunnen. Op de affiche: de plaatselijke clásico, KV(K) tegen KVCO - oftewel: 'West' tegen 'Oost'. De thuisclub, Westmalle, opgericht in 1927, torst fier het stamnummer 577. En ook Oostmalle, aangesloten bij de KBVB twee jaar later (stamnummer 1456), zag in 1927 het levenslicht. Kempische *Traditionsvereine*, begot! Opmerkelijk - en tegelijk: toe te juichen - dat beide provincialers nooit tot een fusie zijn gekomen. "Toch zou, in mijn ogen, een fusie niet slecht zijn voor deze twee ploegen. Maar daar gaan er een paar dwars voor liggen denk ik...", lacht 'Westerling' Dave Kempenaers, 'Kempi' voor de vrienden.

Het Eddy De Peuter Stadion ligt er uitnodigend doch nog relatief verlaten bij, iets meer dan een uur voor de wedstrijd. Het damesteam zit wat na te hijgen in de kantine; of het van een wedstrijd of trainingssessie is, komen we niet te weten. Pat Claessens, de voorzitter van Westmalle, pompt zichzelf ondertussen vertrouwen in. "Eigenlijk kunnen wij niet verliezen vandaag", vertelt hij ons met grote stelligheid. Een punt is een succes, winnen zou helemaal fantastisch wezen, maar als Oostmalle wint zal iedereen dat normaal vinden." KVC is inderdaad de fiere leider in deze Antwerpse 4e Provinciale A; lokale concurrent KVK heeft al 14 punten achterstand op hun dorpsgenoten, en lijkt zich te moeten schikken in een plaats in de rustige middenmoot als hoogst haalbare goed dit seizoen.

DE GROTE EN DE KLEINE B(R)UUR

Kort tegen aftrappen aan hebben zo'n 250 toeschouwers zich langs de lijnen geposteerd. "Pas op, straks begint AA Gent-Antwerp; dan zal de kantine wel weer volstromen" lacht 'Kempi' Dave alvast vooruit. "En de meesten zullen ook wel blijven voor het WK Veldrijden vanavond..."

KVC OOSTMALLE

Sport en Dorp: het blijft een gouden combinatie.

Geen Bengaals vuur, spreekkoren noch rookpotten hier; de Oost- en Westmalse fans houden het bescheiden. "Dat was in het verleden wel anders", vertelt 'Oostkanter' Bert. "Wellicht zit corona er voor iets tussen; maar toch zie ik bij de jeugd wat tanende interesse. Ik kijk naar mijn eigen kinderen, en die hebben makkelijk vijf of zes bezigheden die ze belangrijker vinden dan voetbal!" O, tempora; o mores...

Het voornaamste verschil tussen beide clubs? "Toch wel de fans, in feite. Westmalle, dat zijn meer de mensen die zich nauw bij de stad (Antwerpen) betrokken voelen; wij, van Oostmalle, voelen ons meer Kempenaren" legt Bert uit. Maar ook op het veld zijn er verschillen. Westmalle speelt quasi zonder uitzondering met spelers uit eigen dorp & omstreken; Oostmalle heeft wellicht een iets dikkere portemonnee, en telt een vijftal huurlingen. "Maar de club heeft dat ook bewust geplafonneerd; maximaal vijf zo'n spelers op een kern van 15" legt Koen, de kompaan van Bert uit.

De derby's tussen Oost en West zijn altijd erg beladen geweest. Mede omdat Westmalle altijd met enige afgunst heeft opgekeken naar de 'grote b(r)uur' uit Oostmalle. Zo ook de voorbije 20, 30 jaar... "KVCO speelde gedurende de jaren 90 en het eerste decennium van deze eeuw steevast in tweede of derde provinciale", leggen Bert en Koen uit. "Westmalle kampeerde lang in de laagste klasse. In 2012-'13 kregen ze het gezelschap van groenwit. De eerste derby sinds lange tijd was meteen een serieus schot in de roos... Meer dan 700 bezoekers zakten af naar het Warandeparkstadion! Sindsdien werden de degens elk seizoen gekruist en meestal trok groenwit wel aan het langste eind... al wist ook Westmalle, o.a. me Cisse Severeijns een tijdje aan het roer, regelmatig te zegevieren."

POSTUUM EERBETOON

Wie de eerste vijf minuten de kantine nog niet uit is, is er meteen quasi aan voor de moeite. Reeds na één minuut komen de bezoekers op voorsprong, en 4 minuten later staat het al 0-2. Opvallendste man op het veld: Ephraim Sam (20 doelpunten in 19 wedstrijden!), de nummer 9 van Oostmalle. Het eerste doelpunt was al een intikker (met

een zweempje buitenspel eraan zelfs) van Simons Stockman, dat verder volledig op Sams conto mocht geschreven worden. En wanneer diezelfde Ephraim - die zijn jeugdopleiding bij Antwerp genoot, zo horen we langs de lijn - 5 minuten na rust fraai voor de 0-3 tekent, lijkt het over en uit in deze burenstrijd. Maar dat is dan buiten

de leeuwenharten van Westmalle gerekend... De thuisploeg sluit met 1-3 aan in de 67', en weet de slotfase zelfs nog helemaal naar eigen hand te zetten met een tweede doelpunt in de 80'. Maar van een kantelpunt kan geen sprake meer zijn; de competitieleider zegeviert met 2-3 in deze stevige maar faire dorpsderby.

Na de wedstrijd eisen de groenwitten het midden van de kantine voor zich op. Je bent dan wel aanvoerder in de rangschikking: je hebt toch maar net mooi je burens in het hol van de leeuw kunnen verslaan - en dat moet & zal tot aan de bar nazinderen. Twee spelers doen een *ad fundum*, staand op ieder een tafel, hoog boven de joelende rest uittorend. Lekker uitdagend wordt vooral uit de eigen bak pilsjes gedronken... Fijnproevers als we zijn, bij Catenaccio, houden wij het bij de lokale specialiteit - de trappist, vanzelfsprekend; in diverse aroma's beschikbaar uit de fles én van de tap. Deze nieuwe rubriek, *Couleurs Locales*, kan ons alvast bekoren!

"Als Jan dit nog maar zou kunnen meemaken", zuchten verschillende Oostmallenaren melancholiek. Jan, dat is Jan Hendrickx; voorzitter van KVCO, tot aan zijn schielijke overlijden op 5 september 2021. "dat heeft echt iedereen binnen en rond de club beroerd", bevestigt Bert. "Jan zette zich gans zijn leven in om groenwit uit te bouwen tot de club die het nu is. Voetbal is een sport voor en door iedereen, dat was het devies van Jan. Geen plaats voor ego's en eigen succes, neen, iedereen gelijk voor de wet, en hard werken om deze club op de kaart te zetten. Jan was wel zo eergierig dat hij maar wat graag een kampioenschap wilde behalen met groenwit onder zijn leiding. Voor de laatste titel van Oostmalle moeten we immers terug tot 1995; toen onder leiding van zijn broer, de oud-burgemeester Harry Hendrickx; in derde provinciale. Kampioen spelen dit seizoen wordt zo'n beetje als een postuum eerbetoon aan Jan gezien... Iedereen die groen en wit ziet snakt naar een kampioenschap. In Oostmalle spreken ze het woord 'spiegelent' al op fluistertoon uit. De traditie wil immers dat elke titel wordt gevierd met een groot feest in een spiegelent..."

ZONDAG 13/02 15U00 - 3E PROV. E OOST-VLAANDEREN

3 - 2

KFC SPORTING SINT-GILLIS-WAAS

Exact vijf kilometer ligt er tussen het Houtvoordestadion van Sint-Gillis-Waas en de Kriekpitten van Kemzeke; er mag dus gerust gesproken worden van een "Derby van het noordelijke Waasland", daar dicht tegen de grens met Nederland. Een gezonde rivaliteit, die nog wordt aangescherpt door de sterke prestaties van beide teams dit seizoen: SGW autoritair op kop, Kemzeke als fiere derde in de stand, weliswaar op een flinke afstand van de blauwwitte storm die door deze competitie raast. Ook op meteorologisch gebied waait het flink op deze frisse zondagmiddag, maar toch is het publiek in grote getale afgezakt. De Wase kijkers gaan op zoek naar entertainment vandaag; en dat zullen ze krijgen ook.

Onze fotograaf doet voor de wedstrijd een sanitaire stop, die langer duurt dan normaal. Nee, geen last van de darmflora; wel een stijve nek, vanwege het reikhalzende lezen van een uit de kluiten gewassen pamflet dat boven de pissijnen stevig vastgetimmerd hangt. "*Alleen ezels stoten zich bij een fusie nog eens aan dezelfde steen*", zo stelt de titel van het bord. De inhoud spreekt boekdelen voor elke naar afwatering op zoek zijnde bezoeker; zowel thuis- als uitploeg hebben er immers lastige jaren opzitten.

Sporting Sint-Gillis-Waas, opgericht net na WOII, speelde 14 seizoenen lang in het nationale voetbal; het meest recent in 2017. In 1966 schakelde het bijna Club Brugge uit in de Beker van België, waar het in de achtste finales pas verloor na strafschoepen. In 2014 kwam daar een vervolg aan, toen SGW in de zestiende finales Cercle Brugge mocht ontvangen. Maar liefst 2.500 supporters zakten af naar het Beverse Freethielstadion om de vierdeklasser aan het werk te zien. Het werd 1-7, maar het strafschoepdoelpunt van ene Jim Van Osselaer, laat in de wedstrijd, ontstak bijzonder feestelijke taferelen op de tribunes. Op het veld zat toen nog meer dan voldoende leven in het beestje... Helaas

SK KEMZEKE

werd in 2018 noodgedwongen beslist, kreunend onder structurele financiële problemen, om met een propere lei te herstarten in vierde provinciale.

Maar ook bij SK Kemzeke hebben ze moeten herbronnen. Zij legden in 2017 de boeken neer als het welluidende Klauwaerts Kemzeke; een club opgericht in 1928, die sinds de jaren 70 steevast kampeerde in de hoogste provinciale reeksen. Omdat de hoofdsponsor de geldkraan toedraaide, leek het voetbalverhaal over voor de Kamelen (jawel, de grensgemeente heeft *een kameel* in het logo, een restant van de kruistochten die vanuit de streek vertrokken). Het jeugdbestuur stond op en startte opnieuw in de laagste provinciale reeks, met dit keer een gezond financieel beleid. Het ene lastdier is immers het andere niet, weet u wel...

DE VETTIGEN HOEK DELFT HET ONDERSPIT

Best wel wat sfeer in het gezellige Houtvoordestadion vandaag. De thuisfans zijn in de meerderheid, maar verkiezen de rustigere delen rondom het terrein op te zoeken. Netjes verzameld voor de kantine, immers, zorgen de bezoekende fans van Kemzeke - die zichzelf "de Vettigen Hoek" noemen - voor flink wat kabaal. Ze zingen quasi de hele wedstrijd een repertoire aan generieke voetballiekes, maar gooien er af en toe ook wat meer gepersonaliseerde deuntjes bij zoals "Wie niet springt is Avanti" (de aartsrivaal uit Stekene) en "Stieren dat zijn wij" - vrij naar de diepzinnige teksten van de Antwerpse cultgroep Katastroef. Op het veld nemen hun stieren alvast in eerste instantie het voortouw, in een redelijk bitsige strijd waarbij de scherpe tackles in het rond vliegen. Nog voor er tien minuten zijn verstreken staat het al 0-2, na een vrijschop- en penaltydoelpunt. De leider moet zich herpakken; *de Vettigen Hoek* moet om nieuwe bakken.

Maar de thuisclub zal zich uiteindelijk ook herpakken. Een slungelige doch sterke Afrikaan op het middenveld wint plots elk kopduel, en ook de bank van de blauw-witten doet zijn best om het tij te keren. Plots stormt de scheidsrechter naar de zijlijn; schijnbaar wordt er rood getrokken voor een supporter naast de dug-out. Het blijkt uiteindelijk de keeperstrainer te zijn; maar de toon is gezet. Vooral de spits van Sint-Gillis-Waas, een allesbehalve atletische voetballer met echter een fluwelen

traptechniek en dito balbehandeling, trekt het laken naar zich toe. Voormalig jeugdinternational Pieter Vervaeet, ooit één van de grote beloftes van het Belgische voetbal, rent vandaag tomeloos achter élke plompverloren bal op de akker van Sint-Gillis. En dat siert hem, zonder twijfel.

We gaan rusten bij 1-2, en dus ligt alles nog open. De stadionspeaker heeft zichzelf schijnbaar al opgewarmd met gerstenat en zet de ene partyschijf na de andere op, teneinde spelers én supporters zo snel als mogelijk op zijn niveau te krijgen. Wanneer beide elftallen gereed staan, wacht de scheidsrechter tot de muziek wordt stilgelegd. *"Hij zal toch moeten wachten tot dees schijf gedaan is"*, zo lijkt 'mister speaker-deejay' te denken... om vervolgens met bulderende stem mede te delen dat *"ze meugen beginnen!"*

Intussen heeft de Vettigen Hoek eindelijk wat weerwerk gekregen. De man die zonet in de overvolle kantine nog verse pinten stond te tappen heeft zichzelf nu langs de lijn geposteed om 'zijn' Sint-Gillis aan te moedigen. Deze kolos van een mens heeft een stem om 'u' tegen te zeggen, en buldert zijn troepen naar voren. Nog voor het uur staan de bordjes gelijk. Wat rest is een aangename veldslag op het veld, flink wat (vriendelijke) animo ernaast, en (alweer) de speaker die af en toe dienst doet als VAR (*"Dienen bal was duidelijk buiten meneer!"*)...

Tien minuten voor tijd beslecht uitbinker Bo De Moor het pleit in het voordeel van de competitieleider, met een bijzonder knappe actie. De Vettigen Hoek wordt wat stiller, de imposante tapper/ultra tovert een blauwe rookbom uit zijn broekzak, en de speaker brabbelt door de micro dat zijn topschijven worden gedraaid op zijn eigen 4G wegens een gebrek aan wifi. *Aaah, prachtig Woasland; ik zien au geire!*

BEKEREN BIJ DE BUREN

RONALD SCHUT

RONALD SCHUT

COUPE DE FRANCE: HET HART VAN HET FRANSE VOETBAL

BEKEREN BIJ DE BUREN

Menige amateurclub in Frankrijk heeft het moeilijk. Lokale ploegen moeten om de gunst van het publiek wedijveren met de profteams, die om commerciële (TV-)redenen hun wedstrijden verspreid over het gehele weekend spelen. Neen, het is doorgaans geen gedrang langs de lijn van de dorpsclub - en dat is nog zachtjes uitgedrukt. Maar dan hebben we het over de reguliere competitie. Er bestaat namelijk al meer dan 100 jaar een toernooi waarin lokale teams zich verzekeren van een plek in de schijnwerpers: de Coupe de France. Op zoek naar het hart van het Franse voetbal!

De Coupe de France zag het licht in 1917 op een golf van vaderlandsliefde en toenemende belangstelling voor sport. Het aantal deelnemers groeide van 48 in dat eerste seizoen naar meer dan 7.000 in recente edities. Iedere bij de voetbalbond FFF aangesloten club mag deelnemen. Amateurclubs krijgen in principe thuisvoordeel wanneer zij een professionele tegenstander loten. Het toernooi kent een knock-out systeem zonder returns - toeschouwers zijn verzekerd van een beslissing. Zoals het hoort bestaat er sinds 2001 ook een Coupe de France voor vrouwenteams.

De bekerstrijd leidt van landelijke trapveldjes naar de finale in het Stade de France. Slechts één keer in de voorbije eeuw werd geen finale gespeeld. In 1992 blies de bond de eindstrijd af vanwege de Furiani-ramp. In de halve finale tussen SEC Bastia en Olympique Marseille stortte een tribune in, met 18 doden en honderden gewonden tot gevolg. Sinds deze ramp is het voor profclubs *not done* om op 5 mei competitiewedstrijden te spelen, een regel die dit seizoen bij wet bevestigd werd.

BEKEREN IN EEN PANDEMIE

Overigens scheelde het weinig of editie van 2020-'21 was ook ter ziele gegaan, of in ieder geval gekortwiekt. Al in oktober kwam het toernooi tot stilstand doordat het coronavirus weer oplaaide. Waar menige nationale voetbalbond de amateurs uit het toernooi gooide en met een handvol profclubs verder ging, bleef het in Frankrijk stil. De FFF schoof een besluit voor zich uit in de hoop op betere tijden. Een uitgekleeft toernooi met louter profclubs zou teveel op de Coupe de la Ligue van zusterbond LFP lijken. En dat toernooi was juist afgeschaft. De Coupe de France moest in leven blijven.

Dus hield de bond tegen beter weten in vast aan dat typisch Franse principe van *égalité*. Want de Coupe de France staat symbool voor gelijkheid. En niet alleen in het moederland, ook de overzeese gebieden spelen mee om de bokaal. Frans Guyana, Martinique, Guadeloupe en de eilanden in de Indische en Grote Oceaan hebben de status van departement en zijn dus gelijkwaardig. Na een onderlinge eliminatiestrijd mogen zij een team afvaardigen naar het moederland. Het leidt tot extreem verre *awaydays*, maar een democratisch toernooi mag wat kosten.

Het lange wachten loonde. Eind januari stond de regering toe dat de overgebleven amateurclubs hun bekerstrijd onder voorwaarden mochten hervatten. Geen publiek, verplichte tests voor staf en spelers en alles vóór het ingaan van de avondklok. Na zessen moest iedereen binnenblijven en voor trainingen gold geen uitzondering. Amateurs met een voltijdse baan konden onmogelijk overdag trainen. Enkele clubs hechtten meer waarde aan lijf en leden van de ongetrainde spelers dan aan de eeuwige roem, en gaven forfait.

NIEUWE RONDE, NIEUWE KANSEN

Maar de bal rolde weer en de FFF probeerde er alsnog een feestje van te maken. Per ronde verkoos zij een wedstrijd tot match de rêve, waarin een 'petit poucet' (klein duimpje) bezoek kreeg van een mediacircus inclusief live-uitzending met de originele beker. In de zesde ronde viel mijnwerkersclub RC Labourse die eer te beurt. Publiek werd niet toegelaten, maar televisiekijkers zagen het complete dorp op het talud achter de omheining staan. Soortgelijke taferelen speelden zich overall af. Voor hen die niet door het gaaswerk van de hekken wilden gluren, regelden sommige clubs een livestream op de sociale media. De beker leefde meer dan ooit. In slecht Frans: *Absence makes the heart grow fonder*.

Gewoonlijk verloopt het toernooi in de tweede seizoenshelft minder grillig. Gezien de huidige (financiële) verhoudingen moet het raar lopen als Paris Saint-Germain de beker eens wint. Maar toch... Nog in 2018 stond derdeklasser Les Herbiers uit de Vendée tegenover de Parisiens in het Stade de France. De provincialen verloren, maar hadden toch hun moment van roem gepakt. Nog mooier was de droomfinale in 2000, toen een team van havenarbeiders en kantoorklerken uit Calais de eindstrijd bereikte. Heel even mocht het bonte gezelschap aan de absolute glorie ruiken toen het op voorsprong kwam, maar uiteindelijk bleek FC Nantes met 2-1 te sterk. Beide aanvoerders, Nantes-doelman Mickaël Landreau en Calais-verdediger Réginald Becque, hielden vervolgens gezamenlijk de beker omhoog. Een fotomoment voor de historie.

Zomer 2021. Aangestoken door de cupkoorts besluiten we zoveel mogelijk wedstrijden in de regionale fase te bezoeken. Al maken we ons geen illusies, toch hopen we stiekem een nog onbekende *cupfighter* te treffen, die voor grote krantenkoppen gaat zorgen. Of tenminste voor een stuntje in de beginfase. En omdat we er zo lang niet bij konden zijn, schieten we al bij de eerste ronde uit de startblokken.

US PORTELOISE – AS CONCHIL (1E RONDE, 29-8-2021)

De eerste twee rondes zijn vooral bedoeld om het kaf van het koren te scheiden. Wedstrijden in deze fase hebben vaak korfbaluitslagen en er wordt weinig reclame voor gemaakt. Het kost ons dan ook moeite om een geschikt vertrekpunt van onze bekertoer te vinden.

Ons startpunt ligt dichtbij Boulogne-sur-Mer, in buurplaatsje Le Portel. Boven het hoofdterrein van sportcomplex Lefebvre zweven krijgende meeuwen. Het zijn de enige bezoekers, want het hoofdveld is leeg. We hadden gehoopt dat onze aftrap in deze prachtige setting zou plaatsvinden. Het onderkomen van Stade Portelois kijkt namelijk uit op één van Napoleons verdedigingswerken, Fort de Coupes. De hoofdtribune in de stijlvolle combinatie van hout en golfplaten vertoont sporen van het ruige zeeklimaat. Maar Stade Portelois is vandaag niet thuis en kleine broer US Porteloise speelt zijn bekermatch op een nabij gelegen trapveldje. *Nebenplatzpech*, zoals onze voetbalminnende oosterburen het zo treffend noemen.

Niet getreurd, ook deze *Nebenplatz* heeft zijn charme. Het terrein ligt namelijk ingeklemd tussen stad en zee. Op de achtergrond eert een muurschildering de verongelukte FC Nantes-speler Emiliano Sala. De thuisploeg neemt het op tegen het hoger geklasseerde AS Conchil. Al gauw wordt het niveauverschil zichtbaar. De bezoekers wandelen door de verdediging van de kustploeg. Liefst acht keer vindt de bal het net van de thuisclub.

Ondanks het lage niveau zijn er behoorlijk wat belangstellenden komen opdagen. Achter de lange zijde doet een huurcontainer dienst als buffet. De serverster zit achter een klaptafel, waarop

zij met plakband een handgeschreven prijslijst heeft bevestigd. Wie denkt dat de dranklijst van hetzelfde beperkte niveau is als het spel, vergist zich. Het assortiment bevat diverse Belgische speciaalbieren. De club heeft haar prioriteiten op orde...

UF LAMBERSART (R2) – GRANDE SYNTHE (R1) (5E RONDE, 17-10-2021)

De Avenue de l'Hippodrome is niet het meest noodlijdende deel van de Rijselse metropool. Aan weerszijden ervan gaan villa's verscholen achter heggen en smeedijzeren poorten. Kort voordat de laan de Deule kruist en voorstad Lambersart

combineerde zijn schooltijd met trainingssessies op de plek die wij zoeken.

Het aan de rivier gelegen Colysée houdt juist een expositie over Lambersart als bakermat van Lille OSC. In het park aan de overkant gaat de Citadel van Vauban schuil. Het is één van de ontelbare forten die de bouwmeester van de Zonnekoning ontwierp. Stuit u ergens in Frankrijk op robuuste vestingwerken, mompel dan de naam Vauban en men zal u voor een kenner aanzien. Het Rijselse fort heeft zowaar een link met voetbal: Lille OSC's vijfhoekige logo verwijst naar dit bouwwerk. Aan de stadszijde van de citadel stond ooit het

overgaat in Rijsel, slaan we rechtsaf. Dit is niet zomaar een voetbalbestemming. De roots van huidig kampioen Lille OSC voeren terug naar Lambersart. Aan de overkant van de rivier werd in 1898 stamvader *Iris Club Lillois* opgericht. *De founding fathers* waren gegoede studenten uit Lambersart. Na een reeks fusies ging de club in 1944 samen met stadsrivaal SC Fives, waarmee de huidige club werd gevormd. Clubicoon Jean Baratte, tweevoudig landstitel- en viervoudig bekerwinnaar, had zijn wieg in Lambersart. Maar ook vedette-in-spé Eden Hazard

Stade Grimonprez-Jooris, dat na een onrechtmatige uitbreiding het veld moest ruimen.

Maar wij zijn hier voor het bescheiden omnisport-ovaaltje met de naam Stade Guy Lefort. De aanblik van het steriele kunstgras is even een tegenvaller, maar de afbladderende verf van de betonnen tribune maakt veel goed. Achter de hekken aan de achterzijde hebben enkele zwartkijkers post gevat. Tegenover de ingang bevindt zich een rij statige

herenhuizen in typisch neo-Vlaamse stijl, als we ons niet vergissen. Al laten we dat soort vaststellingen graag aan deskundigen over.

Voorafgaand aan de wedstrijd is er een minuut stilte. De thuisclub heeft een verlies te verwerken. Een van de jeugdleden, 14 jaar jong, heeft de strijd tegen kanker verloren. Het zijn die momenten waarop alle

In de slotfase bezwijkt dan toch de defensie van Lambersart. Tot tweemaal toe laten de verdedigers zich zo eenvoudig overlopen, dat Vauban zich om zou draaien in zijn citadel. De zwartkijkers achter het hek zijn al verdwenen als de thuisploeg nog een aansluitingstreffer maakt. Het komt te laat. Grande Synthe bekert verder, Lambersart berust in het verlies.

wedstrijdbelangen verbleken. Het tragische nieuws doet beide clubs eensgezind besluiten om hun deel van de recette te doneren aan het Oscar Lambret-instituut ter bestrijding van de ziekte.

Dan klinkt het startsignaal. We moeten even navragen wie wie is, aangezien beide teams in de gesponsorde tornooishirts spelen. De thuisploeg in wit, tegenstander Grande-Synthe in blauw. Die laatsten nemen het initiatief, evenwel zonder onmiddellijk resultaat. Een enkel geniaal passje wordt teniet gedaan door een beroerde aanname. Voor de echte sensatie zorgen de voetbalmoeders, die gezeten achter keukentafels een breed assortiment aan huisgebakken cake verkopen. De opbrengst komt ten goede aan de jeugdopleiding. Eén van de charmes van de Coupe.

OS AIRE-SUR-LA-LYS (R2) – US TOURCOING (R1) (6E RONDE, 30-10-2021)

Vorig seizoen veranderde de winter de velden in dorre steppes. De spelers van noordelijke club OS Aire-sur-la-Lys moesten eigenhandig in de weer met kruiwagens zand om hun veld bespeelbaar te krijgen voor de bekermatch tegen AC Amiens. Eerder die week hadden zij hun trainingen en coronatests moeten ondergaan vóór de avondklok. Menig werkgever in Aire-sur-la-Lys zal de wenkbrauwen gefronst hebben bij het zien van de vele verlofaanvragen. Maar heldendom vraagt offers. Dankzij keeper Bodelle, die drie penalty's stopte, zette de thuisploeg de sterkere tegenstander opzij. Vanachter de omheining volgden dorpelingen op keukentrapjes en autodaken hun helden. Na de winnende strafschop barstte de

huiscommentator in snikken uit en sprongen de spelers uitzinnig van vreugde door de coniferen. Daar in het noorden, onder barre omstandigheden, toonde het bekertornooi zich op zijn mooist.

Reden genoeg dus, voor Catenaccio Magazine, om op een oktoberdag de Leie af te zakken naar het bescheiden maar sfeervolle Stade Paul Nestier. Met de vingers gekruist, dat wel, want met de onophoudelijke regen hangt ook een afgelasting in de lucht. Kort voordat we onze bestemming bereiken breekt tot onze opluchting de zon door. Het geeft het verregende sportpark met zijn golfplaten tribune toch een vriendelijke aanblik.

Zoals gebruikelijk betreden beide teams gehuld in sponsortruitjes het veld. Aire in het wit, Tourcoing in het geel. Waar Aire meteen de aanval zoekt, zijn het de gasten die na een kwartier de openingstreffer maken. De Tourcoingsupporters geven direct hun aanwezigheid prijs.

In de kantine prepareren clubmoeders ondertussen de croque monsieurs. Een groep keurige senioren volgt de wedstrijd vanachter de ramen. "Putain", verzucht een dame (iets minder keurig dan we aannemen), wanneer de thuisploeg een grote kans mist. Buiten, in het Tourcoing-kamp, klinkt de roep om een kaart na een wilde tackle. Direct na het rustsignaal zet dezelfde groep triomfantelijk een klassieker in: "*Qui ne saute pas n'est pas Tourquennois*". Iets met een beer en een huid...

Het laatste kwartier moeten de gasten met tien man verder na een charge op de benen van een Aire-aanvaller. Een kantelmoment. De gelijkmaker valt tenslotte in de 87e minuut. Geheel volgens het nieuwe protocol volgt na het eindsignaal meteen, zonder verlenging, de strafschoppenreeks. Overtuigd van de goede afloop zingt de stadionspeaker een opbeurend liedje door zijn galmende installatie. Beide keepers doen hun best, treffers en missers gaan gelijk op en pas na 28(!) penalty's is het Tourcoing dat de zege pakt. Het scorebord vermeldt 12-13. De thuis supporters slaan er geen acht meer op. Teleurgesteld begeven de meesten zich naar de uitgang. Een enkeling droomt misschien al van volgend seizoen.

FC CALONNE-RICOUART CITÉ 6 (R3) – CMS OISSEL (N3) (7E RONDE, 13-11-2021)

Links en rechts van ons doemen donkere piramides op. We rijden langs de terrils van Artois, de streek die door de mens getekend is. Drie eeuwen steenkoolwinning veranderde zowel het landschap als de geschiedenis. In 2012 zette de UNESCO het mijnbekken op de werelderfgoedlijst. Het mijnleven speelde zich af aan de randen van de stad. Rondom iedere mijnput verrees een cité, een wijk met eigen voorzieningen en verenigingen: harmonieën, dansgroepen en voetbalclubs. De cités zouden samensmelten tot dorpen en steden. Sommige voetbalclubs verdwenen, andere fuseerden. Nog altijd weerspiegelen hun logo's het verleden: een voetbal naast een mijnlamp, een schachtbok of een terril.

Eén van die dorpen is Calonne-Ricouart. De locals hebben een reputatie als strijdbare types. Knokkers, solidair en met de kont tegen de krib als het moet. We zijn benieuwd of we die mentaliteit terugzien in het spel om de bal, want de club met de naam FC Calonne-Ricouart Cité 6 is doorgedrongen tot de zevende ronde. De ploeg moet het opnemen tegen CMS Oissel, stoere Normandiërs die drie niveau's hoger spelen. Plaats van handeling is het Stade Hermant-Deprez in Béthune, aangezien het eigen terrein niet geschikt is. Zes achtereenvolgende overwinningen hebben de toeloop van fans te groot gemaakt voor het lokale trapveldje.

De bond had geen mooier stadion kunnen aanwijzen. Een prachtige tandpastawitte tribune in art decostijl domineert het hoofdveld. De achterste rijen bevinden zich onder boogvormige gewelven, die met wat fantasie aan kathedraalgangen doen denken. Overigens hebben de meeste dorpelingen plaats genomen vóór de tribune, zo dicht mogelijk bij de actie. Menigeen getooid in de clubkleuren rood en groen. Gezien de opkomst vermoeden we dat het dorp zelf één van zijn meest stille zaterdagdagen beleeft.

Even over tweeën betreden de spelers het veld; Cité in rood, Oissel in blauw. De scheids heeft er zin in en blaast snel voor de aftrap. Al gauw proberen de blauwen hun overwicht te verzilveren. Prompt krijgen we

een staaltje van de spreekwoordelijke koepelmentaliteit te zien. Bikkelen, nooit opgeven en opkomen voor elkaar. Het spel wordt er niet mooier van, maar het werkt. Aangemoedigd door het 'Aux armes!' van de aanhang knokt de ploeg zich door een taaie reeks van negentig minuten. De Normandiërs creëren slechts enkele kansen. Tot overmaat van ramp moet één van hen het veld voortijdig verlaten na een rode kaart. Een late corner belandt met een curve op de paal, waarna het laatste restje energie wegebt.

Onder het nieuwe bekerregime is geen plaats voor verlengingen en daar is niemand rouwig om. Nadat de bezoekers tweemaal een penalty missen, valt de beslissing in het voordeel van de thuisploeg. Catenaccio is dan toch getuige van een bekerstuntje! In de euforie die losbarst, bevindt uw verslaggever zich plotseling op de grasmat tussen de

feestende supporters. De voetbalclichés dringen zich weer op: de bal is rond en elke wedstrijd is een finale. Parijs is nog ver, te ver, zo zal blijken, maar deze namiddag is er één voor de clubhistorie.

RONALD SCHUT

FEITEN EN CIJFERS

De Coupe de France is onderverdeeld in 14 rondes. Deelnemers dienen allereerst de regionale fase te overleven. Deze loopt tot en met de zesde ronde en wordt georganiseerd door de regionale bonden. Clubs op niveau National 3 doen hun intrede in de derde ronde, National 2 in de vierde en National 1 in de vijfde ronde. In de 7e ronde is het de beurt aan clubs uit Ligue 2 en de overzeese gebiedsdelen, gevolgd door de Ligue 1-clubs in de 1/32e finale.

Al in 1918 namen de eerste Belgen de bokaal in ontvangst: René Decoux, Eduard Van Roey, Willy Lambrechts en Henk Van Steck maakten allen deel uit van Olympique de Pantin, dat FC Lyon versloeg in de finale. In recentere edities ging de trofee door de handen van landgenoten Eden Hazard (Lille OSC), Michy Batshuayi (Olympique Marseille) en Thomas Meunier (Paris Saint-Germain).

Analoog aan de Engelse FA- en League Cup kende de Coupe de France jarenlang een tegenhanger. De bond voor profclubs LFP organiseerde in het verleden verschillende toernooien onder de noemer Coupe de la Ligue. Een 'eigen' toernooi was ingegeven door ontevredenheid van profclubs over de opzet van de Coupe de France. De Coupe de la Ligue heeft echter nooit de populariteit van de 'Vieille Dame' kunnen evenaren. Nadat zowel de publieke als de mediabelangstelling terugliep, trok de LFP in 2020 de stekker uit het toernooi.

Hoewel de loop van het Coupe de France-toernooi garant staat voor verrassingen, wonnen uiteindelijk slechts twee clubs op het tweede niveau de beker: Le Havre AC (1959) en En Avant de Guingamp (2009). Drie amateurclubs haalden ooit de finale, namelijk Calais Racing Union FC (2000), US Quevilly (2012) en Les Herbiers VF (2018). Wie graag een bekerstunt ziet, doet er goed aan om op de eerste seizoenshelft te gokken. Die vroege fase is om een aantal redenen aantrekkelijk voor voetbaltoeristen.

Allereerst de keuze: Vanwege de vele deelnemers is het niet moeilijk om een nabijgelegen bestemming te vinden. De huidige editie telde bijna 1.000 deelnemers uit de regio Hauts-de-France. Weliswaar spelen de duels zich af op kleinere accommodaties, maar die hebben zeker hun charme. Tickets zijn in de vroege fase gewoon aan de kassa te verkrijgen. Daarnaast spelen de bekerwedstrijden zich in de eerste seizoenshelft af in de weekeinden. Agenda-technisch zeer aantrekkelijk, al zullen sommige liefhebbers even met de rest van het gezin moeten overleggen. Maak er desnoods een weekend in *la campagne* van...

Wie graag een bekerduel in een grotere arena ziet, slaat de vroege rondes beter over. Zodra de grotere clubs instromen, komen de voetbaltempels in beeld. Ook de klein duimpjes zullen in de latere rondes voor hun thuisduels moeten uitwijken naar 'echte' stadions. Kaarten zijn moeilijker verkrijgbaar. De vraag ernaar stijgt evenredig met de bekerkoorts en abonneementhouders krijgen meestal voorrang. Maar echte bekerbekeerden zullen zich daardoor niet laten afschrikken. Houd de start van de (online)verkoop in de gaten en probeer het desnoods bij een andere dan de beoogde bekermatch. Wie aanhoudt, zal zich verzekerd weten van een plaatsje langs de lijn van het mooiste bekertornooi.

ROBIN BECK

PURE LOGOCA

Heel af en toe leidt een mislukt project tot het ontstaan van iets moois. Neem nu de Atlanta Chiefs, één van de vele gloednieuwe franchises in het woelige voetballandschap van de Verenigde Staten in de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw. Financieel ging het hele circus uiteindelijk ten onder, maar de Chiefs slaagden er in 1968 toch maar mooi in om een Amerikaanse titel op hun conto te schrijven; onder meer dankzij de aanvallende impulsen van de Zuid-Afrikaan Kaizer Motaung, een talent dat op jonge leeftijd was overgekomen van de Orlando Pirates uit Johannesburg.

Motaung keerde begin jaren 70 terug naar Johannesburg en trof daar zijn ex-club als een vat vol interne conflicten aan. Diep teleurgesteld besloot Kaizer dan maar zijn eigen clubje op te richten. Daarvoor koos hij zijn eigen voornaam, gekoppeld aan de bijnaam van zijn ex-ploeg in Atlanta, USA... De Kaizer Chiefs waren geboren, en veroverden Afrika stormenderhand. Ze wonnen intussen twaalf landstitels en zijn bij uitstek de meest populaire club van sub-Sahara Afrika - met, naar schatting, meer dan 40 miljoen fans op het hele continent. De wereldberoemde Britse indierockband Kaiser Chiefs vond zelfs haar etymologische inspiratie bij het team dankzij Lucas Radebe, ex-speler van de Chiefs en destijds kapitein van Leeds United, de club uit de thuisstad van de band.

- Zowel de naam als het logo van Kaiser Chiefs zijn geïnspireerd op dat van de vergane *franchise* in Atlanta. En dat heeft in de afgelopen jaren voor controverserige zorgd. In het hoogoplopende debat omtrent 'cultural appropriation' van Native Americans, werd ook het logo van de Chiefs - dat een stereotiepe afbeelding van een inheems (uit de regio in en rond de staat Georgia) stamhoofd bevat - niet gespaard. Niet dat dat de Zuid-Afrikanen lijkt te deren: in tegenstelling tot AA Gent kwamen de Chiefs niet met de minste reactie op de beschuldigingen van over de Atlantische Oceaan. En zo zal het iconische logo, inclusief dat imposante stamhoofd, niet meteen plaats ruimen. Gelukkig maar.

BAKKERIJ

AH, MENEER
MAES! OOK EEN
LEKKER VERS BROOD
GAAN HALEN?

EUH

JAJA,
DIT IS EEN EUH ---
LEKKER VERS
BROOD.

Sven
Hordies

GOEDE BUREN

ROBIN BECK

MICHEIL HOORENS, JORIS VAN DE WIER

STREET

The
IM MCLEAN
FAIR PLAY
Stand

DPC

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

TRUCK

DUNDEE FOOTBALL CLUB

Directors' Box
and Boardroom

Kilmac

KR55 WEA

THE JERRY KERR STAND

LOGIE

NV16 LDA

EEN DAG IN DUNDEE, STAD MET EEN MERKWAARDIGE DERBY

GOEDE BUREN

Derby's komen in alle maten en gewichten: streek- of stadsgebonden, haatdragend of amicaal, met of zonder ideologische component. Maar een derby zoals in Dundee, waar twee traditierijke clubs letterlijk strijden voor de titel van *Ploeg van 't Straat*, is een waar unicum in deze moderne voetbalwereld. In Dundee maakt rivaliteit op het veld meteen plaats voor onvoorwaardelijke broederschap ernaast. Want een goede buur verdubbelt de waarde van je huis...

In Schotland heeft de kalendercommissie gevoel voor drama en suspense. Sinds jaar en dag worden in het land van whisky, haggis en slecht voetbal de feestdagen nog wat extra luister bijgezet door er doelgericht derby's op te programmeren. De grootste steden van het land (met uitzondering van Aberdeen) hebben er zo eentje: Glasgow met de legendarische en helaas ook verschrikkelijk sektarische Old Firm tussen Celtic en Rangers; hoofdstad Edinburgh met de stokoude clash tussen de Hibs en de Hearts; en Dundee met haar redelijk onbekende maar ook onovertrefbare burenclash. De stadions van Dundee FC (the Dee) en Dundee United (the Tangerines) liggen nog geen 200 meter van elkaar verwijderd in dezelfde straat en vormen zo de meest lokale wedstrijd in het Verenigd Koninkrijk tussen twee teams met een eigen voetbaltempel. Iedere zichzelf respecterende minnaar van voetbalcultuur moet dat wel eens beleven en dus trokken we, *überCatenaccio* als we zijn, op blitsbezoek naar het stormachtige Schotland.

Dat Corona ook dit deel van Europa in zijn greep hield, hoeft geen betoog. Nadat de Schotse regering eind december 2021 besloten had om tijdelijk nog slechts 500 toeschouwers toe te laten tot sportevenementen, reageerden de clubs solidair met een verzoek om de getroffen wedstrijden dan maar uit te stellen. Liever geen voetbal, dan te spelen in een leeg stadion om de portemonnee van Sky Sports te vullen, zo moeten ze daar gedacht

hebben. En zo werd begin februari, wanneer Schotland zich doorgaans hult in grijze hemels en druilerige regenbuien, opgefleurd door midweekvoetbal op het scherpst van de snee.

RECONVERSIE

Geen rechtstreekse commerciële vluchten naar Dundee vanuit België en dus vliegen we, voor een slordige 20 euro retour, van Charleroi naar Edinburgh. Van daaruit ligt het noordelijk gelegen Dundee een treinrit van een kleine twee uur verder. Bekomend van een stormachtige vlucht, weggespoeld door Guinness en een spoedcursus haggis leren verteren, nestelen we ons tegen het middaguur in een quasi lege wagon. De treinrit blijkt adembenemend te zijn en slingert zich via de angstaanjagende maar bloedmooie kliffen van de Noordzee het groene binnenland in. Onderweg passeren we het stadion van de Raith Rovers uit Kirkcaldy. Ooit, een kleine dertig jaar geleden, nam Bayern München hier (niet zonder moeite) één van zijn eerste hordes op weg naar een Europese titel. Vandaag is de club opnieuw wereldnieuws, nadat de supporters eigenhandig hun nieuwste transfer deden vertrekken voor hij zelfs maar één minuut had gespeeld. David Goodwillie (*ongepaste grinnik*), jeugdproduct van Dundee United, kwam in het verleden tot driemaal toe in opspraak voor verkrachting, betaalde een flinke afkoopsom aan de slachtoffers, bleef gewoon rustig verder voetballen, maar is duidelijk niet welkom hier bij de Rovers, een

club diepgeworteld in de lokale gemeenschap, die normen en waarden hoger inschat dan doelpunten. *Well done lads, well done.*

Niet veel later bereiken we de monding van de machtige en woelige River Tay en zien we het grijze silhouet van de voormalige industriestad, die zichzelf krampachtig maar gestaag tracht heruit te vinden als culturele hub, aan de overkant verschijnen. In 1879 stortte de brug over de rivier in tijdens stormweer terwijl er een passagierstrein over daverde. Alle 70 inzittenden kwamen om en velen van hen werden zelfs nooit teruggevonden. Ook vandaag bekommt de regio nog van een storm die afgelopen weekend raasde, maar gelukkig zijn de regels van de architecturale kunst inmiddels flink wat scherper gesteld en bereiken we gezond en wel onze bestemming. Wie het station uitwandelt, zijn regenjas stevig dichtritst en de winterse rolkraag tot over de neusvleugels tilt, kan meteen genieten van de reconversie die de stad heeft ondergaan. Geen smeulende schoorsteenpijpen of chaotische scheepswerven meer te vinden hier, wel een gloednieuwe afdeling van het gerenommeerde Victoria & Albert Museum ontworpen door de Japanner Kengo Kuma die ook het Olympische Stadion van Tokio op het palmares heeft staan. Wat verder geniet de RRS Discovery, het legendarische houten schip dat de Britse ontdekkingsreiziger Falcon Scott begin 20ste eeuw naar Antarctica loodste, van haar laatste rustplaats op de plek waar ze ooit tot leven kwam.

Het stadscentrum van Dundee ligt er op deze doordeweekse werkdag wat verlaten bij. De glimpen van modernisering en innovatie verdwijnen al gauw in de grijze massa van arbeiderswijken, sociale woonblokken en mannen met slodderachtige joggingbroeken. We zijn op weg naar het noordoosten van deze heuvelachtige stad, waar het gebrek aan zonlicht wordt gecompenseerd door de kleuren van de lokale voetbalclubs: oranje of blauw, al maakt het in feite niet uit aan wie de loyaliteit wordt gezworen. Her en der rijzen nog enkele industriële, bakstenen schoorstenen boven de monotone woningen uit; de restanten van de jute-industrie die hier het levenslicht zag en aan tienduizenden mensen (waarvan een groot deel vrouwen) werkzekerheid verschafte.

We zijn hier natuurlijk niet om uit te leggen hoe jute zakken worden geproduceerd aan de hand van walvissenblubber, waarde lezer, maar wel voor het voetbal. Vanzelfsprekend.

KORT LONTJE

Tannadice Road. 140 jaar geleden werd hier, exact op deze plek, het eerste stadion van de stad opgetrokken. Wat daar bijzonder aan is? Het bouwwerk, intussen uiteraard meerdere keren gerenoveerd en uitgebreid, staat er nog steeds. Het is sinds 1909 de thuisbasis van Dundee United, de oranje trots van de stad. United werd in dat jaar opgericht als Dundee Hibernians, een kwinkslag naar de Ierse diaspora en dus de Katholieke origine van de club. Omdat er voor sektarisme (gevoed door de toen hevig woedende Ierse burgeroorlog) en andere religieuze poeha niet bepaald plaats was in Dundee (in tegenstelling tot in vele andere Schotse steden), werd in de jaren 20 besloten om de naam te wijzigen en de verbondenheid van de *Dundoneans* te benadrukken. United, zoals werkelijk iedereen de club hier verkort noemt, is naar Schotse normen een jonge club en was tot de jaren 70 slechts een voetnoot in 's lands voetbalgeschiedenis. Ze pakte geen enkele prijs, pendelde tussen tweede en derde klasse en promoveerde pas in 1959 voor het eerst naar de hoogste afdeling, waarin ze uiteindelijk wel bijna 40 jaar onafgebroken zou spelen.

Omdat we pas op de laatste nipper besloten af te zakken naar de Dundee derby hebben we geen afspraken kunnen maken met de lokale clubs voor een visite aan de stadions. Waar poorten geopend staan, zien wij echter een warme welkom. Een medewerker van United roept ons al snel een halt toe en vraagt vriendelijk maar kordaat om terug te keren. "We laten de poort open om de fans de kans te geven het standbeeld te komen bezichtigen", legt hij uit terwijl hij wijst naar de stenen gedaante van een kleine kale man. De legendarische Jim McLean overleed twee jaar geleden op 83-jarige leeftijd, maar werd al in 2018 vereeuwigd in dit standbeeld. Niemand die zo zijn stempel op deze voetbalstad heeft gedrukt als McLean, een fanatieke meestertacticus van de oude stempel, wiens lontje recht evenredig was aan zijn gestalte.

Van de 124 kampioenschappen in Schotland werden er maar liefst 106 gewonnen door Rangers of Celtic, van een saai monopolie gesproken. Maar in de jaren 80 werden de clubs uit Glasgow het vuur aan de schenen gelegd door twee meesterlijke trainers. Alex Ferguson won drie landstitels en een Europacup met Dundee's aartsrivaal Aberdeen (beiden uit het noorden), Jim McLean bereikte met United een Europese finale en het hoogste Schotse schavot in 1983.

Dundee FC, dat steeds verder zou afglijden in financiële putten en sportieve instabiliteit, zocht heil in een bekende naam en zag de 34-jarige onervaren McLean volledig over het hoofd. Een opportuniteit voor de burens, die een opvolger zochten voor de standvastige Jerry Kerr, de manager die hen van derde naar eerste klasse had geloodst.

Het beleid van McLean, een overtuigd geheelonthouder op het vlak van alcohol en

McLean meerde aan in Dundee in 1965, liet United links liggen en meldde zich aan als aanvaller bij de overburen. Het voetbal in de straat bereikte dat jaar een kantelpunt. In McLeans debuutmatch voor Dundee FC op 11 september 1965 werd met de billen bloot gegaan tegen het opkomende United: 5-0, meteen de grootste derbyzege ooit voor The Tangerines. Vijf jaar later hing de man uit Glasgow de schoenen aan de wilgen en begon hij als first team coach (T2) in alle stilte aan een trainersloopbaan bij The Dee. Een jaar later zochten beide clubs tegelijkertijd naar een nieuwe manager.

tabak, was gericht op ijzeren discipline en lokale binding. Hij richtte zijn aandacht op de jeugdwerking en trachtte jonge talenten bij andere clubs af te snoepen nog voor de traditionele Old Firm zijn grijpgrage armen in werking kon zetten. Het schrikbewind van jolly old Jim kende weinig grenzen. "Als de hond blafte, kon je maar beter gaan lopen" is een citaat uit één van de vele in memoriams over de man die er zelden doekjes om wond. Geobsedeerd door discipline gebod hij één van zijn spelers ooit om te verhuizen omdat die volgens hem een paar 100 meter buiten de

obligatoire perimeter van 30 kilometer rond het stadion woonde. Maar de Bijbelse toestanden brachten mirakels naar Tannadice: zes Cup Finals (alle zes verloren!), twee opeenvolgende zeges in de League Cup (1979 en 1980), zeven *finishes* in de top drie van het klassement, een Europese finale in 1986, maar vooral: de landstitel in 1983. McLean, die ooit een vet contract bij Rangers weigerde vanwege het beleid daar om Katholieke spelers structureel te weren, bleef uiteindelijk tot in 1993 manager en tot aan de millenniumwisseling voorzitter en

reporter recht in het gelaat na hem eerst de huid vol te hebben gescholden. Live on tv, jawel.

UTILITY

Tijd om de straat over te steken en onze tickets te gaan afhalen in Dens Park, sinds 1899 de thuishaven van het illustere Dundee FC. Via een massieve eiken deur die leidt naar de catacomben, bezaaid met oeroud tapis-plein, bellen we aan bij het

◀ aandeelhouder. Zowel zijn loopbaan als trainer als die als bestuurder eindigden op een valse noot. In 1988 werd hij voor drie jaar geschorst nadat hij eerst de voltallige Aberdeenselectie en vervolgens een cameraman had aangevallen. Aanleiding? De hoofdsonde - een *schwalbe*, uitgevoerd door ene Charlie Nicholas, die de toorn van McLean nog steeds hoort suizen in de oren. In 2000 ging de inmiddels al op respectabele leeftijd gekomen voorzitter opnieuw door het lint en sloeg hij een BBC-

onthaal. Een poging om *last minute* perstoegegang te krijgen valt helaas in dovemansoren, maar een schuchtere medewerker laat na intern overleg wel toe dat onze camera tijdens de match zal worden bewaard in het bureau van de managing director zelve. Een waar privilege op deze historische plek, waar het voetbal in Dundee voor het eerst mocht proeven van nationale successen. The Dee ontstond in 1893 uit een fusie tussen twee lokale teams, met de bedoeling om als eerste noordelijke

club toe te treden tot de Schotse League. Binnen de kortste keren, niet in het minst door de verre verplaatsingen, keek de club aan tegen bloedrode cijfers en dreigde ze te verdwijnen. Flink wat gelobby in Edinburgh, een kapitaalsinjectie door enkele rijke industriëlen en de bouw van een nieuwe voetbaltempel behoedden Dundee FC van een premature dood. Tien jaar later kreeg The Dee de hele stad op straat toen het in eigen huis de bekerfinale won van Clyde FC. In 1925 verdubbelde Dundee ei zo na het aantal trofeeën in de kast, ware het niet dat ene Patsy Gallacher in de bekerfinale vlak voor affluiten scoorde voor Celtic, door (u leest het goed) middels een radslag met de bal tussen de benen een overvol strafschoopgebied inclusief de doelman te verschalken. 'Puskas Award'-waardig, ongetwijfeld.

Met nog vier uur voor de match begint, begeven we ons naar een nabije pub. Enkele locals genieten er van een kuip Guinness en leven mee met een potje Lingo op televisie. Aan de muur hangt een kader met het gesigioneerde shirt van lokale volksheld Charlie Adam (36), geboren en getogen in Dundee en sinds 2020 kapitein van the Dee, de club waar het ooit voor hem allemaal begon. Maar je loyaliteit leggen bij blauw dan wel oranje zou commerciële zelfmoord betekenen hier in Dundee, dus is ook de andere kant van de straat hier van harte welkom, een curiosum dat wordt bevestigd wanneer een man gehuld in een strak en officieel Unitedpak zijn dorst komt lessen voor zijn shift als medewerker aanvangt.

We verhuizen naar de Bowbridge Bar, dichterbij het stadion, waar we hebben afgesproken met twee gezellige Nederlanders. Joris Van de Wier, auteur van enkele prachtige voetbalboeken en één van de grondleggers van vakblad Staantribune, is een kenner van het Schotse voetbal. Hij spendeerde in 2014 een volledig jaar in het zog van Hearts, schreef zijn ervaringen neer in een prachtig boek (Glorious Hearts), vond de liefde in Edinburgh en bleef hier dus gewoon wonen. Joris vertelt ons hoe atypisch de derby wel niet is, aangezien ze verloopt in een passionele maar liefdevolle sfeer, in tegenstelling tot vele andere derby's in het land die vaak worden geteisterd door geweld. Hier in de pub hangen bijvoorbeeld shirts van beide kampen en ontmoeten fans in verschillende kleuren elkaar voor de wedstrijd. Zelfs de

hooliganscène is hier een unicum: om zich te wapenen tegen het grove geschut van de clubs uit Edinburgh en Glasgow, en de aartsrivaal uit Aberdeen, besloten casuals van beide clubs zich te verenigen in de zogenaamde Utility Firm, een uniek gewelddadig samenwerkingsverband. In het boek "After the match, the game begins" wordt die situatie loepzuiver uitgelegd: "Omdat de twee stadions slechts 200 meter van elkaar verwijderd zijn, zijn er geen Dundee- of Unitedwijken in de stad. In Dundee kan je buurman, je beste vriend, je broer of vader voor blauw of oranje zijn. Het komt niet eens in de mensen op om elkaar te bekampen. Voor zover ik me kan herinneren bleven ruzies beperkt tot discussies over wedstrijd fases of her en der een robbertje vechten om een persoonlijke vete kracht bij te zetten. Men zegt dat in de jaren 60 de rivaliteit hoger opliep, maar vanaf de jaren 70 werden de 90 minuten rivaliteit op het veld gevolgd door verbroedering aan de toog ernaast."

LOKEREN IN DUNDEE

Om ons te wapenen tegen twee uur bierloos *kick and rush* – alcohol werd al uit de Schotse stadions geband in 1980 – besluiten we een hapje te gaan eten in een nabij gelegen Indisch restaurant. Ik kies voor een gemiddeld pikant gerecht, maar schiet alsnog binnen de kortste keren in brand terwijl de tranen uit mijn ogen rollen. Mijn pigment kleurt echter pas echt rood wanneer plots een al wat oudere man de zaak betreedt in een shirt van wijlen Sporting Lokeren, de aartsrivaal van mijn geliefde club KSK Beveren. Al gauw hebben we door dat de man zich uitdrukt in een dik Schots accent en dus een local is. Benieuwd naar de toedracht van zijn vestimentaie keuzes spreken we de man aan. Hij legt uit een collectie te hebben opgebouwd van alle Europese tegenstanders die zijn grote liefde, United, ooit heeft bekampt. Fier toont hij zijn selectie shirts op zijn kleine scherm. Belgische teams zijn verre van ondervetegenwoordigd want met twaalf confrontaties tegen United doet geen enkel land beter: Standard, Anderlecht, Lokeren, Antwerp en zelfs Winterslag passeren de revue. "Winterslag bestaat blijkbaar niet meer, dus heb ik contact gezocht met *De Vieze Mannen*, een collectief dat de clubgeschiedenis blijft eren, om hun shirt te reconstrueren." Wanneer we hem uitleggen dat we die Vieze Mannen ooit op onze cover

plaatsten, daagt het ons hoe klein de voetbalwereld kan zijn. "Wist je dat United de enige Europese tegenstander is die ongeslagen wist te blijven tegen FC Barcelona? Meer zelfs, van de vier confrontaties hebben we ze allemaal gewonnen!" Hoe graag ik ook David-tegen-Goliathverhalen aanhoor, het is tijd om ons naar het stadion te begeven. "Up the Tangerines!", schreeuwt de man ons na.

Als zijn team vandaag de punten over het zebrapad naar huis kan slepen, blijft de kans gaaf dat hij zijn shirtcollectie eindelijk opnieuw kan gaan aanvullen, voor het eerst in een decennium. United heeft nochtans al een rijke Europese geschiedenis opgebouwd. In 1984 bereikte het de halve finale van de Europacup I, maar verloor het van een smerig spelend AS Roma dat een maand later in eigen stadion de finale zou verliezen van Liverpool. In 1987 belandde het na zeges tegen onder meer Barça en Gladbach in de finale van de UEFA Cup. In twee wedstrijden werd verloren van het Zweedse IFK Göteborg, nog zo één van die weggedeedsterde voormalige Europese grootheden. Omdat het Schotse publiek zo sportief de nederlaag had opgepakt werd aan de club de allereerste FIFA Fair Play Award toebedeeld, een trofee die in dit deel van de sportwereld hoog in het vaandel wordt gedragen. United was er in geslaagd om op 25 jaar tijd uit te groeien van een Schotse derdeklasser tot een Europese grootmacht. *Faut-le-faire*.

DERBY TIME

In dikke rijen begeven we ons tussen de blauwwitte aanhangers naar de tribune achter het doel. De 'bezoekers' worden hier overigens niet aan hun lot overgelaten: aan de overkant bouwt een oranje armada van circa 4.000 (!) fans al een feestje. De oranje massa doopte zichzelf in de jaren 60 tot "the Arabs", een geuzennaam waarvan de origine een mysterie blijft. De ene bron vermeldt als oorsprong een bewuste match uit 1963, waarbij het bestuur van de club niks beter had gevonden dan een ijslaag (en dus ook de grasmat) op het veld weg te branden en vervolgens te bestrooien met woestijnzand. Een andere bron voert de sprekende gelijkenis aan van één van de vurigste fanleiders van de club met de Egyptische revolutionaire leider Nasser, die om te lachen zijn uitgelaten volgers had

toegesproken met de gevleugelde woorden: "I am Nasser and you are my Arabs!". Wat er ook van zij, menig Unitedfan bezoekt nog steeds de wedstrijden met een keffiyeh op het hoofd of een pluchen kameel op de schouders.

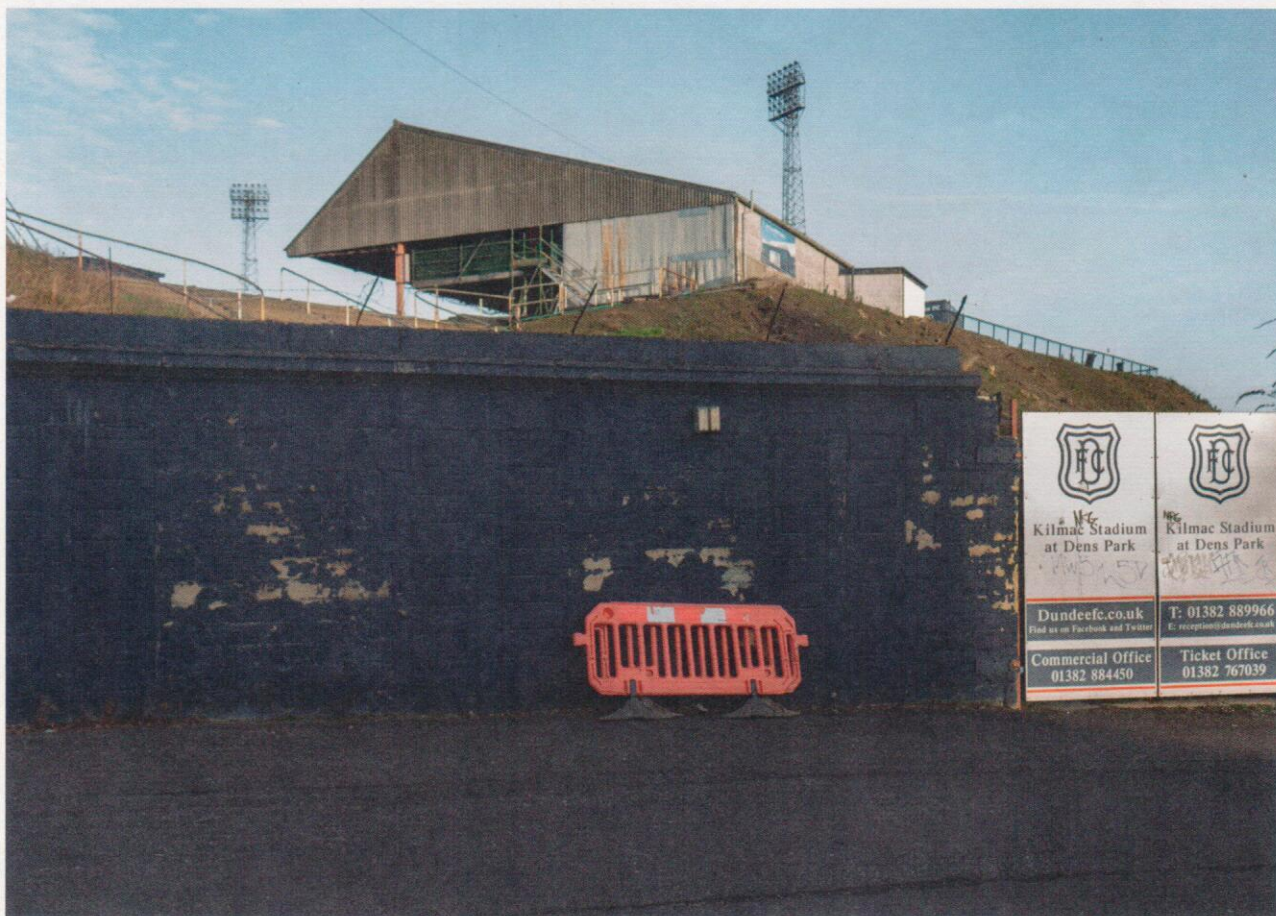
United is favoriet vandaag en kan zo haar voorsprong in het aantal derbyzeges (81 tegen 49 sinds de allereerste editie op 21 november 1925) verder uitbouwen. Door een quasi chronisch gebrek aan stabiliteit bij beide clubs, zeker in de afgelopen decennia, vinden deze duels overigens niet zo héél veel plaats. Regelmatig speelt The Dee in een andere divisie dan The Tangerines en ook volgend seizoen lijkt het erop dat we geen derby zullen krijgen: United vecht voor de Europese plaatsen, terwijl Dundee de rode lantaarn meezeult. We zijn in ieder geval ver verwijderd van de gouden jaren 80 voor het voetbal in deze stad. Toen keken beide clubs elkaar bijvoorbeeld in de ogen in de League Cupfinal van 1980. En op 12 mei 1983 schreef Ralph Milne - legendarisch icoon van United, wiens alcoholverslaving helaas op hetzelfde niveau stond als zijn voetbaltalenten - geschiedenis in dit stadion. Met een lob vanop de eigen helft verschalkte hij de FC-doelman en bracht zo, vanop het veld van de burens, de allereerste en voorlopig enige landstitel naar Tannadice.

In de wandelgangen onder de tribune eert ook Dundee FC zijn rijke geschiedenis. In een glazen box aan de muur is een wedstrijdbal opgehangen van een bekende Europese tegenstander, niemand minder dan RSC Anderlecht. Het Paarswit van Jef Jurion en Paul Van Himst werd in 1962 van zijn sokken geblazen in de kwartfinale van de Europacup I, vooral door een imposante 1-4 zege in het Astridpark, nadat Dundee eerder al Köln met 8-1 en Sporting Lissabon met 4-1 in Dens Park had verpulverd. Uiteindelijk zou het uitgekookte AC Milan de halve finale en vervolgens de finale winnen, maar hier kijken ze met de nodige Schotse saudade terug op de gouden jaren 60 van de club, waarin het onder manager Bob Shankley (broer van Liverpoollegende Bill) zijn enige landstitel wist te winnen.

Het verval van de oudste club van Dundee zette in tijdens de jaren 70. Geteisterd door een welvaarts crisis, de sluiting van heel wat

industrie en hoge werkloosheidcijfers, dienen de eigenaars van de club (veelal actief in de jute-industrie) lijdzaam toe te zien hoe hun gebrek aan knowhow en uiteindelijk ook budget hen degraderen tot de tweede club van de stad. In 1976 zakt The Dee, met het ontluikende toptalent Gordon Strachan in de rangen, voor het eerst in bijna 40 jaar zelfs naar tweede klasse. In de jaren 90 raakt de club van de regen in de drop door een massieve schuldenberg, en speelt het de meeste jaren van het decennium in die tweede divisie.

in het verleden de juridische belangen van notoire duivelskinderen als Saddam Hoessein, Osama Bin Laden, Robert Mugabe, Slobodan Milosevic, de Servische *warlord* Arkan en quasi de hele Italiaanse maffia. De sportieve leiding kwam in handen van het broederpaar Ivano en Dario Bonetti. Dario schopte het ooit tot de Italiaanse nationale ploeg, broer Ivano werd vooral bekend toen hij als Grimsbyspeler een aanslag van een boze ploegmaat met een geworpen schaal gebraden kip ternauwernood overleefde.

OVER GODEN EN DUIVELS

"Je zult Saddam Hoessein hier niet zien, je zult Bin Laden hier niet zien. Als we dat toch doen, innen we de beloning voor hen, betalen we onze schulden af en kopen we Beckham." Het zijn de surrealistische woorden van één van de schimmige investeerders die einde jaren 90 plots opdaagde in Dundee. Giovanni De Stefano, een Italiaanse Brit, profileert zich graag als *de advocaat van de duivel* - en dat mag u quasi letterlijk nemen. De man verdedigde

Betrouwbaar of niet, de nieuwe clubleiding liet er geen gras over groeien en bestelde meteen een hele karrevracht aan buitenlandse krachten. Zo kwamen er zes Italianen en zeven Argentijnen naar Dens Park, waaronder eentje met legendarische status. Wat het Argentijnse icoon Claudio Caniggia, *El Hijo del Viento* (de zoon van de wind), met zijn gouden manen in godsnaam kwam zoeken in deze grijze stad is vooralsnog een compleet raadsel voor ons, maar hij deed het en liet een onuitwisbare indruk na. Ondanks het feit dat Caniggia

slechts één seizoen voor de blauwvitten speelde en daarna vertrok naar Rangers, werd de Argentijn wel opgenomen in de Hall of Fame van de club. Zijn komst zorgde voor massahysterie in Dundee met een recordverkoop van 4.000 abonnementen in één week, een totale plundering van de clubshop en een ganse stad die met een blonde pruik op het hoofd rondliep. Op zijn eerste persconferentie, die eerst moest uitgesteld worden omdat de zweverige *winger* zijn vliegtuig had gemist, verklaarde

pakte op deze hoogmis van het voetbal. Als zoon van de wind bleek Schotland hem dus wel degelijk te liggen...

In 2003 pakte Dundee opnieuw uit met een stunt door Fabrizio Ravanelli aan te trekken, dit keer zonder succes. Het was de laatste stuip trekking van een sprookje dat niet lang meer duren zou, en in 2005 moest The Dee met een schuldenberg van circa 30 miljoen euro degraderen. Het werd gedwongen zijn stadion te verkopen. In 2010 ging de club

Claudio zich scherp te willen zetten voor het WK 2002 (ondanks jaren van afwezigheid bij de Albiceleste wegens een dispuut met de bondscoach over het knippen van zijn haar), dat goede vriend Diego Maradona al beloofd had het mondaine Dundee te komen bezoeken en dat zijn vrouw een zwak had voor Schotse kastelen. Don Diego vond de regen uiteindelijk toch maar niks, of vrouwlief haar gading vond is niet geweten, maar de 36-jarige Caniggia belandde twee jaar later wel op het WK, waar hij de eerste speler ooit werd die als bankzitter rood

failliet en moest het zakken met 25 strafpunten. Het handhaafde zich desondanks en zou twee jaar later zowaar terugkeren naar het hoogste niveau als vervanger van, oh ironie, het gefaillieerde Rangers. Na een afwezigheid van twee seizoenen promoveerde Dundee afgelopen lente opnieuw naar de Premier League. De club is nu financieel stabiel en kan zowaar uitkijken naar een gloednieuw stadion. Al valt het nog maar te bezien of de fans van deze rasechte volksclub staan te springen om naar de andere kant van de stad te

verhuizen. De kans bestaat alvast dat we in de toekomst niet langer naar deze stokoude voetbaltempel, het glorieuze Dens Park, kunnen komen, dus kunnen we maar beter genieten van deze wedstrijd.

ACQUIRED TASTE

Zoals olijven, oesters, walvisblubber (hier zijn we weer) of haggis, blijkt ook Schots voetbal voer te zijn voor een zogenaamde 'acquired taste'. Maar van zodra je nek

zwenken, maar strooit nog steeds met haarfijne crosses over het hele terrein (veelal vanuit de middencirkel). Wanneer hij na de match het veld verlaat, zal hij vanuit beide kampen op applaus getrakteerd worden, ondanks zijn exclusieve verleden bij Dundee. De 22 strijders geven het beste van zichzelf en af en toe is het adem inhouden als er weer eens twee sneltreinen frontaal op elkaar dreigen te botsen bij een stevig duel. Wat echter vooral opvalt is de sportiviteit van deze wedstrijd, waarin geen

Foto: Joris van de Wier

gewend is aan al die lange ballen die van achteraan uit onafgebroken worden afgevuurd door de bonkige verdedigers, je geleerd hebt dat een haarscherpe tackle minstens evenveel applaus verdient als een Braziliaanse flipflap, en je eindelijk begrijpt waarom die dekselse Tony Watt - recent door United weggeplukt bij Motherwell en in het verleden bij Lierse, Standard en OH Leuven actief - zo'n eikel van een vent is dat hij alle mogelijke Schotse verwensingen verdient, valt het allemaal best wel mee.

Meer zelfs, het is prachtig. De veteraan Charlie Adam heeft intussen een kont ontwikkeld die in staat is stevig uit te

sprake is van theateraal vallen of matennaaijerij. Liever eervol verliezen dan oneervol winnen is het credo. Vandaag zijn er geen verliezers en ondanks de lovenswaardige moed van de underdog, de thuisploeg, eindigt het duel op een 0-0 gelijkspel. We volgen de massa en trekken terug de stad in, geflankeerd door supporters van beide clubs die kriskras door elkaar lopen. Een jong koppel loopt hand in hand door de massa: zij in het blauw, hij in het oranje. Zoals liefde in Dundee hoort te zijn...

DOMINIQUE PIEDFORT

BINNENKANT-PAAL-BINNEN MATCH WORN SHIRT

Hoe hij het gras afreed. Ik heb er een kwartier naar staan kijken. "Kom je nog naar binnen?", vroeg mijn lief in haar blauwe bikini. Ze kon zo op de cover van Sports Illustrated. "Woon je tegenover Julien Cools?", stamelde ik. "Ach, de Jenne...", zuchtte ze. En huppelde naar een plonsbad in de zomer van 1989.

Twee weken later volgde een straatfeest, daar in Kasterlee. Met een gezellig samenzijn in de tuin van 'de Jenne'. Ik wist me stiekem naast hem te manoeuvreren. Begon aan een monoloog die hem vast verveelde. Hoe ik overliep van Sporting Lokeren naar Club Brugge. Allemaal de schuld van René Verheyen. Op z'n 16de linksbuiten bij KFC Lentezon Beerse, daarna via KFC Turnhout richting Daknam. René woonde toen nog in Wortel, waar de supportersbus vertrok aan café De Nieuwe Buiten. Voor een Europese wedstrijd tegen AZ'67 of richting de topper tegen Anderlecht '81. "Ivic-voetbal, anti-voetbal!". Ja, dat waren nog eens tijden. En toen kwam Club Brugge op Olympia, een Britse sfeer die het landerige "Komaan Lokeren!" helemaal verdreef. Ik was verkocht.

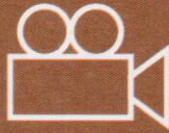
"Al met die mannen van De Ster uit Retie naar de Club geweest?", kwam de Jenne tussen. En ik begon alweer te ratelen. Over mijn Panini-boek waarin hij nog stond als speler van Koninklijke Beringen FC. Over zijn doelpunt op Anfield, waarna Julien voor de zoveelste keer zei: "Ja, jong, als Roger Van Gool wat later de bal aflegt, wordt het 0-3 en komt Liverpool nooit nog terug." Een kleine band leek gesmeed. Zou ik het durven vragen? Of hij nog shirts uit die gloriejaren in huis had?

Vijf minuten later stond ik in een garage naast een wasmachine. Julien trok een kast open, daar lagen ze allemaal. Wat daarna gebeurde, zal ik nooit vergeten. "Hier jong, pak aan." Grote mannen hebben weinig woorden nodig. "Een truitje van Liverpool, echt?", las hij in een mond die vol tanden stond. "Ik heb er drie keer tegen gespeeld, dit kan ik wel missen. Kom, nog een pintje?" En daar zat ik dan. Met een shirt uit de Uefacupfinale van 1976. Lange mouwen, het logo van Umbro en dat van LFC en twee simpele strepen op de achterkant: nummer 11, gedragen door Ian Callaghan. Ik droeg het in 2005 voor tv, de fenomenale comeback tegen AC Milan in de finale van de Champions League. Of in mei 2019, de 4-0 tegen FC Barcelona. Omdat toeval niet bestaat.

In Kasterlee kwam ik toen al lang niet meer. Was het de herfst van 1991? Ik kwam de Jenne weer tegen, bij ING in Turnhout. Godgeklaagd vond ik het. Dat een voetballer als hij nog bankbediende moest zijn. "Hier zie, tijdje geleden, ik zie u niet meer in 't straat, kan dat?" Ik vertelde hem dat alles terugkomt, behalve zij. "Serieus? Dan geeft ge dat truitje ook maar terug", knipoogde hij. Voor onze laatste ontmoeting gok ik op 2015, een jeugdinterland in Hoogstraten. In de kantine van HVV zat hij naast Gert Verheyen. "Hier zie, tijdje geleden, komt erbij zitten, jong, koffie?"

Dankzij mijn zoon Pablo dacht ik laatst weer aan Julien Cools. Hij begon over *match worn shirts*. Een term die volgens mij nog niet bestond in de zomer van 1989. "Wacht, ik heb er boven nog eentje liggen", meldde ik trots. De knaap van bijna 10 was niet onder de indruk. "Pfft, veel te groot voor mij..." Kort daarna liep zijn puberzus ermee door de woonkamer. Stond ze daar te tiktokken op iets van Olivia Rodrigo in mijn match worn shirt. Een vader vergeeft zijn kinderen nu eenmaal alles. Straks is het weer lente. Halen mannen van 75 de grasmachine weer uit het tuinhok. Ik denk dat ik nog eens naar Kasterlee fiets.

SANDER BRAL

VAR

THE HAND OF GOD

In "È state la mano di Dio", oftewel: "The Hand of God", neemt regisseur Paolo Sorrentino je mee naar het Napels van de jaren tachtig - de tijd en plaats waarin hij zelf opgroeide. Hij herinnert zich als de dag van gisteren de spanning rond wereldster Diego Maradona, of die nu wel of niet de transfer van Barcelona naar Napoli zou maken. Los van die suspense en de titel van de film (die uiteraard verwijst naar Maradona's legendarische goal tegen Engeland op het WK 1986) zit er weinig voetbal in deze prent, behalve wat supporters op straat en tweehonderd scholieren die op een veel te kleine speelkoer doelloos tegen een bal liggen te trappen.

We volgen de jonge Fabietto - zeg gerust de Italiaanse Timothée Chalamet - die zijn eigen weg probeert te vinden tussen een veel te grote, chaotische familie vol weirdo's, een smokkelaar als enige vriend, het verlies van naasten en zijn ontluikende seksualiteit. Dat laatste kan hij maar moeilijk onder controle houden bij het zien van zijn tante - hopelijk aangetrouwd? - Patrizia, zeg gerust de Italiaanse Monica Bellucci. De *Napolitaanse*, verschoning. Volgens de seksuele opvoeding en universele wijsheid van vader moet Fabietto ervoor zorgen dat zijn eerste keer zo snel mogelijk van de baan

is; maakt niet uit met wie, en mag zo lelijk zijn als een trol. Neemt die jongen dat nog letterlijk ook.

Veel vreemde figuren, maar evengoed veel schoon volk daar in de scheen van Italië. Talentvol ook. De overdramatische, schrijnende en dikwijls hysterische scènes worden heel geloofwaardig gebracht. Drama is voor Italianen dan ook nog meer dan voetbal de nationale sport.

"The Hand of God" is soms bevreemdend, zelfs surreëel, op zo'n manier dat je je afvraagt waar regisseur Sorrentino's eigen herinneringen stoppen en waar zijn fantasie de vrije loop gaat. Wat wel heel herkenbaar is, is een ongemakkelijk familiefest, hoewel het uitzicht op de eilandjes van de Golf van Napels in de Middellandse Zee toch net iets beter is dan de binnenkant van de gemiddelde Vlaamse parochiezaal. De bomma die wansmakelijk een hele burrata in haar mond ramt, moet je er dan maar bijnemen. Wanneer er halfweg de film plots een man opduikt met een blauwe broek, bloedrode T-shirt, een dikke, zwarte moustache, op en neer springend, die Mario heet - of hij loodgieter is, weten we niet -, denk je meteen aan een mopje van de regisseur. Maar het zou zo maar eens

“WE ARE IN THE HANDS OF ONE OF
CINEMA’S MODERN MASTERS.
FILIPPO SCOTTI IS A STAR IN THE MAKING.”

Dualine

A Film by
PAOLO SORRENTINO
Academy Award® Winning Director of
THE GREAT BEAUTY

the HAND of GOD

CAST: FILIPPO SCOTTI, THE APARTMENT, "THE HAND OF GOD", FILIPPO SCOTTI, FIORE SORVILLO, TERESA SACCOMANDELLI, MARION JOHNSON, LINDA KACOURI, ALESSANDRO GABRIELI, MARIANGELA GAGLI, RENE PERAZZINI, ENZO ANGILERI, ANITA DIFRANCESCO, ANNA STEFANIA BRADONI, MARINA AMARANTE SANBRODO, MARINO ATTILIO, CANTIERE EDUARDO, JOE JEFFER, MARIANO VELAZCO, EMANUELE CIRIO, VALEA LURATE, HIRSH YERAI, CESTINO FRIGOLINI, JACOPO RIVOLINI, CARLO BOVINO, LUIGIO BIELLI, PAOLO SORRENTINO. PRODUCED BY LUIGIO BIELLI AND PAOLO SORRENTINO. WRITTEN AND DIRECTED BY PAOLO SORRENTINO. NETFLIX

“SORRENTINO’S MOST
INTIMATE & PERSONAL WORK.
EASILY HIS BEST FILM”

The Playlist

IN SELECT CINEMAS 3 DECEMBER AND ON
NETFLIX | 15 DECEMBER

- standaard geweest kunnen zijn in het Italië van de jaren tachtig. Nintendo zal zijn inspiratie toch ergens gehaald hebben?

De intro van "The Hand of God" zet meteen de toon die de rest van de prent wordt aangehouden. Trage, mooie shots, zonder muziek. De weinige muziek die soms komt opzetten, is wel van bijzondere kwaliteit en valt dus extra hard op in deze film waar de meest aangename geluiden komen van speedbootjes en een kamer vol ventilators.

Verder leert "The Hand of God" je dat 'weight watchers' niet hetzelfde is als 'witch watch', dat jongeren met appelsienen een efficiënte manier van zelftherapie is, dat communisme in de jaren tachtig werd gedefinieerd of je al dan niet een televisie met afstandsbediening had en hoe schoon het is om wederzijdse liefde te laten blijken door naar elkaar te fluiten.

Ach, de liefde.

CODECREA

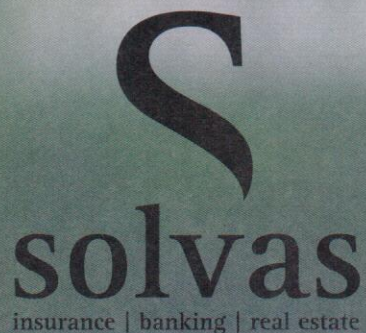
www.codecrea.be

www.vastiau-godeau.be

www.robustaflex.be

www.solvas.be

Gasdam 10
9120 Beveren

03 775 79 66

www.eurotherm.be
info@eurotherm.be

PITCHD.TV

GROUNDHOPPING & FOOTBALL ROMANCE

VERLEDEN VELDEN

Alles is vergankelijk; en zo, helaas, ook het voetbalveld. In elke editie van Catenaccio Magazine stellen onze partners in crime van PITCHD.TV u een pareltje van Belgische stadionsterfelijkheid voor. Vandaag: het Jules Soetestadion van Daring Club Blankenberge.

De beroemdste architect aan de kust zal hij niet zijn; maar zijn naam is wel vereeuwigd in de naam van een voetbalstadion. Alhoewel - vereeuwigd? Het stadion in kwestie staat al jaren te verkommeren en heeft intussen een tweede leven ...als parking gekregen. Plannen om van het hele complex een sportief-recreatieve zone voor de buurtbewoners te maken liggen al enige tijd - ruim vier jaar - op tafel. Sinds 2013 rolt er geen bal meer. Een groot verschil met de hoogdagen die Daring Club Blankenberge er meemaakte.

In 1921 zag Cercle Sportif de Blankenberge het levenslicht; later herdoopt in Daring Club, om verwarring met andere clubs te voorkomen. Tegelijk met die naamsverandering werden ook de blauw-gele clubkleuren gewijzigd in blauw-wit. Vreemd genoeg had de shirtjesmaker die kleuren even niet ter beschikking; want er moest zowaar "tijdelijk" in het zwart-wit gespeeld worden. En dat 'tijdelijk' werd uiteindelijk permanent. Al vrij snel haalde

Daring Club Blankenberge de nationale divisies, net als hun rivalen van Sporting Club. Derby's op het scherp van de snee waren meteen het logische gevolg, daar aan de kust.

Na Wereldoorlog II zakte de ploeg een beetje weg. In de jaren 80 viel het team zelfs helemaal terug tot de laagste provinciale reeksen. Een lange strijd naar boven was begonnen, en zie: in 1999 stond Daring Blankenberge opnieuw in de nationale reeksen. Niet voor lang echter. Want een jaartje later kwam de al zo lang gevreesde fusie met de rivalen van Sporting Club. Het Jules Soetestadion was nog tot 2013 de thuisbasis van de fusieploeg, maar daarna werd naar de voormalige thuisbasis van Sporting getrokken.

En nu is het dus nog slechts een kwestie van tijd voor het in 1930 gebouwde stadion er niet meer zijn zal. En dan zal voormalig 'huisvader' Jules zich omdraaien in zijn graf...

CATENACCIO

TER VERDEDIGING VAN DE VOETBALSPORT

Catenaccio verdedigt de voetbalsport met de kracht van de pen. Het laat het licht schijnen op de alternatieve kant. De mooie kant. De ruwe kant. De échte kant. Catenaccio is een ode aan het voetbal en een aanklacht tegen al wat het bedreigt.

 [instagram.com/catenacciomagazine](https://www.instagram.com/catenacciomagazine)

 [facebook.com/Catenacciomagazine](https://www.facebook.com/Catenacciomagazine)

 twitter.com/Catenaccio_mag

www.catenaccio-magazine.com

info@catenaccio-magazine.com

Uitgegeven door vzw KSK Beveren

CATENACCIO 13 | MAART 2022

#13_2022_mrt_8,00